

ငါတို့က IntechOpen
ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းထုတ်ဝေသူ
Access စာအုပ်များဖွင့်ပါ
သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ သိပ္ပံပညာရှင်များအတွက်တည်ဆောက်

၃၉၀၀
ရရှိနိုင်သောစာအုပ်များကိုဖွင့်နိုင်သည်

120M ၁၁၆၀၀၀
နိုင်ငံတကာစာရေးဆရာများနှင့်အယ်ဒီတာများ
ဒေါင်းလုပ်များ

၁၅၄
နိုင်ငံများသို့ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်

ကျွန်ုပ်တို့၏စာရေးဆရာများသည်ထိုအထဲတွင်
ထိပ်တန်း ၁%၁၂.၂%
သိပ္ပံပညာရှင်အများစုကိုကိုးကားထားသည် ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်၅၀၀ မှပိုမိုကူညီသူများ

Book Citation Index တွင်ကျွန်ုပ်တို့၏စာအုပ်များရွေးချယ်ခြင်း
Web of Science™ Core Collection (BKCI) ၌

ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူထုတ်ဝေရန်စိတ်ဝင်စားပါသလား။
book.department@intechopen.com ကိုဆက်သွယ်ပါ

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသောနံပါတ်များသည်နောက်ဆုံးကောက်ယူထားသောအချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံသည်။
ပိုမိုသိရှိလိုပါက www.intechopen.com သို့သွားပါ

အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာတွင် Herbal ဆေးဝါးများ

Ezekwesili-Ofil Josephine Ozioma နှင့်
Okaka Antoinette Nwamaka Chinwe

အခန်း၏အဆုံးတွင်အပိုဆောင်းသတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိနိုင်ပါသည်

<http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.80348>

စိတ္တဇ

အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာသည်ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သောကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဝိညာဏဝါဒနှင့်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတည်ခြင်းဆိုင်ရာအထူးအဆင့်သုံးဆင့်ရှိသည်။ အစဉ်အလာ ကုသမှုသည်ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေးနောက်ခံ၊ အသိပညာကိုအခြေခံသောကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများကိုပေးသည်။ သို့အသိုင်းအဝိုင်းမှာပျံ့နှံ့နေတဲ့သဘောထားတွေ၊ ယုံကြည်ချက်တွေ၊ ဖျားနာခြင်းရှိခြင်းဟုမှတ်ယူသည်။ သဘာဝနှင့်သဘာဝလွန်အကြောင်းတရားနှစ်ခုလုံးကိုထိကြောင့်ရပ်ပိုင်းနှင့်ရှော။ ကုသမှုမည် ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဂါထာများ၊ တိရိစ္ဆာန်ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ exorcism နှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုသုံးသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်ရိုးရာဆေးပညာ၏အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သော်လည်းသတ္တုဓာတ်များနှင့်ဓာတ်များပါဝင်နိုင်သည်။ တိရစ္ဆာန်အစိတ်အပိုင်းများ ညှိနှိုင်းမှုသည်အဆင့်မြင့်သည်။ သို့သော်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဖြစ်ခဲ့သည်။ တစ်ချို့ကအနောက်တိုင်းဆေးပညာအရရှေးဦး ဟုခေါ်ဝေါ် ခဲ့ကြသော်လည်းထိုနေရာတွင်သိပ္ပံနည်းကျစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဆေးဝါးများစွာကဲ့သို့သိုင်း၏ကုထုံးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များကိုပိုမိုနားလည်သည်။ ၎င်းမှဆင်းသက်လာသော phytochemicals များကိုပုံစံပြုခဲ့သည်။ အသုံးပြုမှုအတွက်အဓိကအခက်အခဲများ အာဖရိကဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်၎င်းတို့၏အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသောထိန်းချုပ်မှုနှင့်လုံခြုံမှုမရှိခြင်း၊ တိုင်းရင်းဆေး အလေ့အကျင့်များသည်အစီရင်ခံစာများ (သို့) မှတ်တမ်းမှတ်ရာအနည်းငယ်တို့နှင့်များစွာလျှို့ဝှက်ထားသည်။ ဆိုးရွားသောတုံ့ပြန်မှု သို့သော်ကြည့်လျှင်အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာ၏အနာဂတ်သည်တောက်ပသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးမှုအခြေအနေ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းမိုးခြင်း၊ စီးပွားရေးအလားအလာ နှင့်ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေး ရိုးရာဆေးပညာကိုတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်ပေါင်းစည်းခြင်း သမားရိုးကျဆေးဝါးများသည်အနာဂတ်အတွက်ကတိများစွာတည်လိမ့်မည်။

သော့ချက်စာလုံးများ: အာဖရိက၊ ရိုးရာ၊ ဆေးပညာ၊ ဝိညာဉ်ရေးရာ၊ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ

1။ နိဒါန်း

ရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များဆေးဝါး (THM) ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်အသုံးပြုမှုသည်အလွန်ရှည်လျားသောသမိုင်းကြောင်းရှိသည်။ ကျောက်ခေတ်နှင့်ကိုက်ညီသောမြေ အာဖရိကတိုက်ကြီး၌အစဉ်အလာအလေ့အကျင့်ရှိသည်။ ကုသခြင်းနှင့်မှော်ပညာသည်အခြားရိုးရာဆေးပညာသိပ္ပံအချို့ထက်များစွာရှေးကျသည်။ သမားရိုးကျဆေးဝါးများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင်ပိုမိုပျံ့နှံ့နေသည်။ အာဖရိကရိုးရာဆေးဝါးတစ်ခုဖြစ်သည်။

စာမျက်နှာ ၃

၁၉၂ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်ပုံစံအပါအဝင် အထူးအဆင့်သုံးဆင့်ပါ ဝင်သည်
ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဝိညာဉ်ရေးရာနှင့်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဖြစ်သော်လည်း ဤအရာသည်အချို့အခြေအနေများတွင်ထပ်နေနိုင်သည် [2, 3]

တိုင်းရင်းဆေးဆရာတစ်ဦး သည်သူနေထိုင်သောရပ်ရွာ၌ဆေးကုသမှုကိုပံ့ပိုးပေးသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်
ယဉ်ကျေးမှုများနှင့်ယဉ်ကျေးမှုများပေါ်မူတည်၍ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ သတ္တုဓာတ်များ၊ တိရစ္ဆာန်အစိတ်အပိုင်းများ၊ ဂါထာများနှင့်အခြားနည်းလမ်းများ
သူလူမျိုးရယူကြသည်ချက် သူသည်အရည်အချင်း၊ ဘက်စုံ၊ အတွေ့အကြုံရှိပြီးယုံကြည်ရသောသူဖြစ်ရမည်

[၄] ။ အခြားအဓိပ္ပါယ်များတွင်ယဉ်ပုရောဟိတ်များ၊ ယဉ်ပုရောဟိတ်မင်းကြီးများ၊ ပယောဂဆရာများ၊ နတ်ဆရာများ၊ နတ်ဆရာများ၊ သားဖွားဆရာမများ၊ ပရောဖက်များသို့
ဝိညာဉ်ရေးရာသမားများနှင့်ဗိန္နောဆရာများပါ ဝင်သည်။ သို့သော်တိုင်းရင်းဆေးဆရာ (TMP)၊
သိပ္ပံနည်းကျနည်းပညာနှင့်သုတေသနမှသဘောတူလက်ခံနိုင်သောခေတ်မီအယူအဆတစ်ခုဖြစ်ပုံရသည်
ယခုအာဖရိကယူနိုက်တက်အဖွဲ့အစည်း (OAU) ၏ကော်မရှင် (STRC)
(AU) ။ သီးခြားယဉ်ကျေးမှုများတွင်ဤလူမျိုးများသည်၎င်းတို့၏လူမျိုးအမည်ပေါ်မူတည်၍ ၎င်းတို့၏ဒေသအမည်များဖြင့်သွားကြသည်။

ကဲ့သို့သော Sangoma သို့မဟုတ် inyanga တောင်အာဖရိကအတွက် akomfo, bokomowo ဂါနာအတွက် niam-niam , shaman,
သို့မဟုတ် mugwenu တန်ဇာနီးယားအတွက် nga: nga ဇမ်ဘီယာအတွက် shaman သို့မဟုတ် laibon ကင်ညာ၌၎င်း, babalawo , dibia, သို့မဟုတ်
boka စသည်တို့သည်နိုင်ဂျီးရီးယားတွင် [၅] အချို့သောထူးခြားသော ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ထားသောရိုးရာကုဆရာ ဝန်များကိုတွေ့ရလေ့ရှိသည်
ခေါင်းစည်း၊ အမွှေးများနှင့်မျက်လုံးများကိုဇာမြေဖြူဖြူဖြူဖြူသသည်။

အောက်ပါပုံ ၁ သည်တောင်အာဖရိကမှအများအားဖြင့်တန်ဆာဆင်ထားသောရိုးရာကုထုံးဖြစ်သည်။

ရိုးရာဆေးပညာကိုရောဂါရှာဖွေရာတွင်သုံးသောအသိပညာနှင့်အလေ့အကျင့်ကိုပေါင်းစပ်ထားသည်။
ရောဂါကာကွယ်ခြင်း၊ ဖယ်ရှားခြင်း၊ ဒါကအတိတ်ကအတွေ့အကြုံတွေ၊ လေ့လာတွေ့ရှိချက်တွေကိုအားကိုးနိုင်တယ်
ပုံပြင်များ (သို့) ဝိညာဉ်အသွင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မျိုးဆက်တစ်ဆက်မှတစ်ဆက်သို့ဖြစ်စေ၊
ဘိုးဘေးများ (သို့) မျက်မှောက်ခေတ်၌စာရေးခြင်း (၆) ။ မအောင်မြင်မီကပင်ပြောခဲ့သည်
ရိုးရာအာဖရိကဆေးပညာ၌ဗဟုသုတကိုမကြာခဏလျှို့ဝှက်သောလူမှုဘဝ သို့အစပြုရန်လိုအပ်သည်။
ဟုတ်သည်၊ ဤဆေးပုံစံ၏ထူးခြားသောလက္ခဏာများစွာကိုအစပြုသူများထံသို့သာလွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။ ဟိ
သို့သော်ရိုးရာဆေးပညာ၏အရေးပါမှုသည်ကိုလိုနီခေတ်အတွင်းတွင်လျော့နည်းသွားခဲ့သည်
အနောက်တိုင်းဆေးပညာထက်နိမ့်ကျသည်ဟုမြင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်၎င်းကိုအချို့နိုင်ငံများတွင်လုံးဝပိတ်ပင်ထားသည်
မှော်အတတ် /voodoo၊ သဘာဝလွန်နှင့်မှော်အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်၎င်း၏ပေါင်းသင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည်
၎င်းကိုဆွဲဆောင်မှုများနှင့် သုံး၍ ၎င်းကို “ juju ” (နိုင်ဂျီးရီးယား) သို့မဟုတ်“ တိုင်းရင်းဆေးဝါး ” ဟုလည်းခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။
စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံသို့မဟုတ်ဖျက်ရန်သုံးသောသင်္ကေတများ ကုသမှုပုံစံအချို့လည်းပါဝင်နိုင်ပါသည်
အနာရောဂါဖြစ်လိမ့်မည်ဟုမျှော်မှန်းလျှင်တိရစ္ဆာန်များကိုယဉ်ပုရောဟိတ်ကြီးကဲ့သို့သောဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာများ
အထူးသဖြင့်စိတ်ရောဂါဝေဒနာရှင်များအားကုသရာတွင်ဘုရားများမှဆင်းရဲဒုက္ခများကြောင့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၁။ တောင်အာဖရိကမှ ဝိညာဉ်ရေးရာကုစာသင်္ချာ Sangoma (မူရင်း - မူရင်းစစ်ဖြစ်များ)

၂။ ဖျားနာခြင်းနှင့်ရောဂါ၏သဘောတရား

အာဖရိကရိုးရာအစဉ်အလာတွင်တစ်စုံတစ်ယောက်သည်အဘယ့်ကြောင့်ဒုက္ခရောက်ရသည်ကိုအမြဲရှင်းပြချက်တစ်ခုရှိခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့်တစ်ချိန်မဟုတ်တစ်ချိန်ရောဂါတစ်ခုခုမှ Ayodele ၏အဆိုအရရောဂါများသည်အများအားဖြင့်လည်ပတ်သည် စုန်းနတ်ဝိဇ္ဇာ၊ နတ်ဘုရားများသို့မဟုတ်ဘိုးဘေးများ၊ သဘာဝအပြင်အမွေဆက်ခံသည်။ အာဖရိကတွင်ဖျားနာခြင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် allopathic အနောက်တိုင်းဆေးပညာအမြင်နှင့်ကွဲပြားသည်။ ဖျားနာခြင်းကိုယုံကြည်သည် သဘာဝ၊ ယဉ်ကျေးမှု (သို့) လူမှုရေးမူလအစ (၈) ယဉ်ကျေးမှုသို့မဟုတ်လူမှုရေးနာမကျန်းမှုတို့နှင့်ဆက်စပ်နေသည်ဟုယူဆသည်။ အခြေအနေများအတွက်ပင်စိတ်ဆိုးစေသောနတ်များ၊ ယခုခေတ်ဆေးပညာတွင်သွေးတိုးရောဂါ၊ တစ်စဉ်ဆဲလ်များသွေးအားနည်းခြင်းကဲ့သို့ကောင်းစွာနားလည်ပြီးလူသိများသည်။ cardiomyopathies နှင့်ဆီးချိုရောဂါ။ အာဖရိကရိုးရာယုံကြည်ချက်များကလူသားဖြစ်ခြင်းကိုလူသားဟုယူဆသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဝိညာဉ်ရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်လူမှုရေးကဏ္ဍများဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဤရှုထောင့်သုံးရပ်၌လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ညီညွတ်မှုသည်ကျန်းမာရေးကောင်းခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ မည်သည့်ရှုထောင့်ကိုမျှဟန်ချက်မညီလျှင်၎င်းသည်ဖျားနာခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့်ဖျားနာသူအားကုသမှုမေးခြင်းသည်သူ၏ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်ခြင်းကိုကူညီရုံသာမကမကပါ ဝ င်သည် ဖြစ်တည်ခြင်း၏ ဝိညာဉ်ရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာအစိတ်အပိုင်းများပါ ဝ င်သည်။ တိုင်းရင်းဆေးများစွာရှိသည်။ အလေ့အကျင့်ကောင်းများသည်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကုထုံးများ၊ ယုံကြည်ခြင်းကိုကုသခြင်း (ဝိညာဉ်ရေးရာကုသခြင်း)၊ ကုထုံးတို့တွင်ကျွမ်းကျင်သည် မှော်အတတ်၊ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးအရေဖျားလီးခြင်း၊ လူမျိုးစုအမှတ်အသားများ၊ မြေကိုက်ခံရခြင်း၊ ကုသမှု whitlow ၏လည်ပင်းတွင်တီဘီ lymphadenitis ကိုဖယ်ရှားခြင်း၊ ချက်ကြိုးဖြတ်ခြင်း၊ အပေါက်ဖောက်ခြင်း နားအတွင်းမျက်ခွံများ၊ လျှာထုတ်ခြင်း၊ သွားကိုက်ခြင်း၊ ဝမ်းဗိုက်ခွဲစိတ်ခြင်း၊ ပိုးဝင်ခြင်း သားဖွားဆရာမဖြစ်သွားပြီ။ Kofi-Tsekpo [9] ၏အဆိုအရ “ အာဖရိကရိုးရာဆေးဝါး” ဟူသောအသုံးအနှုန်းသည် “ အစားထိုးဆေးဝါးဖြည့်ဆေး” နှင့်ထပ်တူမကျပါ။ အာဖရိကရိုးရာဆေးဝါး အာဖရိကဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်သည်ထို့ကြောင့်အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ်မမြင်နိုင်ပါ။

၃။ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်အာဖရိကရိုးရာနှင့်တစ်ခါတစ်ရံဆင်တူသည် ဆေး။ ၎င်းသည်ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရှေးအကျဆုံးနှင့်အသုံးများဆုံးဆေးစနစ်ဖြစ်သည်။ ဒီနေ့ ၎င်းကိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအားလုံးတွင်အသုံးပြုပြီးယဉ်ကျေးမှုအားလုံးတွင်တွေ့ရများသည်။ ဆေးဘက်ဝင်အပင်ဟုလည်းခေါ်သည်။ ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကသတ်မှတ်ထားသောရုက္ခဗေဒဆေးဝါးများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆေးဝါးများသို့မဟုတ် phytochemicals များကိုကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကသတ်မှတ် အဖွဲ့အစည်း (WHO) သည်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များပြင်ဆင်မှုနှင့်ပြီးစီးမှုတို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။ အပင်တစ်ပင်လုံး၊ အပင်အစိတ်အပိုင်းများ (သို့) အခြားအပင်ထွက်ပစ္စည်းများပါ ဝ င်သောအပင်ထွက်ပစ္စည်းများ အရွက်များ၊ အခေါက်များ၊ ဘယ်ရီသီးများ၊ ပန်းများနှင့်အမြစ်များနှင့်/သို့မဟုတ်၎င်းတို့၏ထုတ်ယူမှုများကိုတက်ကြွစွာပါဝင်ပစ္စည်းများအဖြစ်ရည်ရွယ်သည်။ လူသားကုထုံးအတွက်သုံးခြင်းသို့မဟုတ်လူသားများနှင့်တစ်ခါတစ်ရံရိက္ခာနံ့များအတွက်အခြားအကျိုးကျေးဇူးများအတွက် [၁၀၊ ၁၁] ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်ရိုးရာနှင့်အထူးထင်ရှားသောရိုးရာဆေးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤအမူ၌မိနွှောဆရာဟုလူသိများသောဆရာ ဝ န်သည်အမျိုးမျိုးကိုကုသရန်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုအထူးပြုသည်။ တတ်ကြံပါတယ်။ ဆေးပညာကိုနံ့စပ်စပ်သိသောကြောင့်သူတို့၏အခန်းကဏ္ဍ is သည်အလွန်ထူးခြားသည်။ တိုင်းရင်းအပင်များ၏ real ဂုဏ်သတ္တိများနှင့်ယင်းသို့လူ့ရန်လိုအပ်သောဆေးဝါးအဆင့်များ အပင်အားဆေးများအဖြစ်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း၊ ဆေးပမာဏ၊ ထိရောက်မှုနှင့်အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေခြင်း အသုံးပြုမှု ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးတွင်အသုံး ဝ င်ပုံပေါ်သည်။ သို့သော်အပင်များအတွက်သုံးသည်။ တူညီသောဝေဒနာများနှင့်ကုသမှုပုံစံများသည်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာကွဲပြားနိုင်သည်။ အပင်များကိုသုံးသည် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာရည်ရွယ်ချက်များအတွက်အများအားဖြင့်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဟုခေါ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာမည်သည့်အပင်ကိုမဆိုဖြစ်သည်။ ၎င်း၏အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသို့မဟုတ်တစ်ခုထက်ပိုသည်ကုထုံးအတွက်သုံးနိုင်သောအရာများပါ ဝ င်သည်။ သို့မဟုတ်ပိုမိုခေတ်မီသောအယူအဆတစ်ခုအရမိနွှောဆရာများကိုပေါင်းစပ်မှုအတွက်ရှေ့ပြေးအဖြစ်သုံးနိုင်သည်။

စာမျက်နှာ ၅

၁၉၄ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

မူးယစ်ဆေးဝါးများ၏ ဥပမာအားဖြင့်အပင်များစွာကိုရိုးရာဆေးပညာတွင်များစွာအသုံးပြုခဲ့သည်။ သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များမပါဘဲ၎င်းတို့၏ထိရောက်မှုကိုအရန်သိမ်းရန်နှစ်ပေါင်းများစွာ ဤကိစ္စတွင်ဤအပင်များ၊ သို့မဟုတ်တစ်ခုလုံး

ဆေးဖက်ဝင်ဂုဏ်သတ္တိများရှိသောအစိတ်အပိုင်းများကိုသာတာဝန်ယူမဟုတ်မီဝေဒနာဆိုင်ရာရိုးသောဆေးများအဖြစ်ရည်ညွှန်းသည်။ မူလ။ ဤဆေးများသည်အပင်မှဖြစ်လျှင်၎င်းတို့ကို “စနစ်တကျဆေးများ” ဟုထပ်မံခွဲခြားနိုင်သည်။

အရွက်၊ အခေါက်၊ အမြစ်များစသည့်ဆဲလ်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအစိတ်အပိုင်းများနှင့်၎င်းတို့သည် “ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသောမူးယစ်ဆေးဝါးများ” ကဲ့သို့အစိတ်အပိုင်းများ(သွားဖုံး၊ balsams၊ gels၊ အဆီနှင့် exudates ကဲ့သို့အပင်၏ acellular အပိုင်းများမှရရှိသည်။

ခေတ်သစ် Allopathic ဆေးများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါကဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်အခမဲ့ရနိုင်ပြီးသက်သာစေနိုင်သည်။

အားလုံးကို [၁၂၊ ၁၃] မှရယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်ရိုးရာဆရာ ဝန်များနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုကန့်သတ်ချက်ရှိပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်အထူးသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသတွင်အသုံးများသောဆေးဖက်ဝင်အပင်များအကြောင်းအတော်အတန်ကောင်းမွန်သောဗဟုသုတရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ နာတာရှည်ရောဂါများကုသမှုမှလွဲ၍ ကျန်ဒေသများ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုပြီးပြီဆိုရင်တောင်

တိုင်းရင်းဆေးဆရာများအနေနှင့်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ညီညွတ်မှုမရှိခြင်း၊

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ဆေးပမာဏအမှန် [14] သို့သော် WHO ၏အဆိုအရအနည်းဆုံးလူ ၈၀% ရှိသည်။

အာဖရိကတွင်သူတို့၏ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုမှီခိုအားထားနေရဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ဂျီးရီးယားတွင်၎င်း၊ အမှန်ဖြစ်သည်။

အနောက်အာဖရိကတွင်ဆေးဘက်ဝင်အပင်သည်အားသာချက်အချို့ကိုဆက်လက်ရရှိခဲ့သည်။

ဈေးသက်သာခြင်း၊ ဝယ်ယူနိုင်မှု၊ ရရှိနိုင်မှု၊ လက်ခံနိုင်မှုနှင့်အဆိပ်အတောက်နည်းပါးပုံ [16, 17]

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအတွက်အသုံးပြုသောအပင်အစိတ်အပိုင်းများ၏အသေးစိတ်မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ အမြစ်များ၊ ဆိုလိုသည်မှာအာဖရိကအပင်မျိုးစိတ်များစွာ၏အသားသို့မဟုတ်အပင်များသည်ဆေးဖက်ဝင်သည်။ အများစုတက်ကြွသောပါဝင်ပစ္စည်းများကိုအများအားဖြင့်သစ်သားထက်အမြစ်အခေါက်၌စုပုံလေ့ရှိသည်။ အတွင်းပိုင်း

၂။ မီးသီးများ - မီးသီးသည်အကြွေခွံများအရွက်များစွာဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသောမြေအောက်ဖွဲ့စည်းပုံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဥပမာ - *Allium sativa* (ကြက်သွန်ဖြူ) နှင့် *Allium cepa* (ကြက်သွန်နီ) ။

၃။ Rhizomes - အလျားလိုက်ပေါက်။ ထွက်လာသော Woody (သို့) အသားကောင်းမြေအောက်ပင်စည်။ သူတို့၏အရွက်များသည်မြေပြင်အထက်၊ ဥပမာ အားဖြင့်အသက်ရှူရန်သုံးသော *Zingiber officinale* (ဂျင်း) ဖြစ်သည်။ ပုံပြင်ပြဿနာများ၊ အမျိုးသားများအတွက်အာနိသင်အတွက် *Imperata cylindrica* (လှမြက်) နှင့် *Curcuma longa* (turmeric)၊ ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်ပစ္စည်း၊ ရောင်ရမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သောနှင့်ကင်ဆာရောဂါကုသဆေးဖြစ်သည်။

၄။ ဥများ - ပင်စည်/အမြစ်များမှဥပမာများဖြစ်သောအလူးများရောင်ရမ်းနေသောမြေအောက်အဆောက်အအုံများနှင့်ကဲ့သို့သော yams (*Dioscorea dumetorum*)၊ ဆီးချိုရောဂါနှင့်အဘို့အ *Gloriosa superba* ကင်ဆာသည်။

၅။ သစ်ခေါက် - သစ်ပင်၏ပင်စည် (သို့) ပင်စည်၏အပြင်ဘက်အကာအကွယ် ၎င်းတွင်အလွန်အာရုံစူးစိုက်မှုပါဝင်သည့် phytochemicals သည်လေးနက်သောဆေးဖက်ဝင်ဂုဏ်သတ္တိများရှိသည်။ အပင်အတော်များများမှာအမြင့်အခေါက်တွေရှိတယ်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာတန်ဖိုး။

၆။ အပင်များစွာ၏အရွက်၊ ပင်စည်နှင့်ပန်းတို့သည်ဆေးဖက်ဝင်သည်။

၇။ သစ်သီးများနှင့်အစေ့များတွင်အလွန်တက်ကြွသော phytochemicals များနှင့်မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအဆီများပါဝင်သည်။

၈။ ပိုးမွှားများနှင့်စားကျက်များကိုအဟန့်အတားဖြစ်စေရန်အပင်များမှဖုံးအုပ်ထားသောသွားဖုံး၊ exudates နှင့် nectars တို့ရရှိသောများနှင့်ဒဏ်ရာများကိုတံဆိပ်ခတ်ရန်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းများတွင်အလွန်အသုံးဝင်သည်။

အပင်ခြောက်များ (သို့) လတ်ဆတ်သောအပင်အစိတ်အပိုင်းများကိုရောင်းချခြင်းသည်ပြင်ဆင်ထားသည့်ဆေးဝါးများကဲ့သို့အမြတ်အစွန်းရစေသည်။ ၎င်းတို့ကိုများသောအားဖြင့်ဈေးကွက်များတွင်ပြသပြီး၎င်းတို့အားမည်သို့ပြင်ဆင်ရမည်ကိုလမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ရောင်းချသည်။ အမြင့်ဆုံးထိရောက်မှုအတွက်။

ပုံ (၂) သည်သူ၏ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုရောင်းရန်ပြသထားသောဆေးပညာရှင်တစ်ဦး ၏ဓာတ်ပုံဖြစ်သည်။

ပုံ ၂။ ပြသထားသည့်အပင်များ

အာဖရိကဒေသများစွာတွင်အပင်မျိုးစိတ်များကိုအသုံးပြုခြင်းနှင့်ပြင်ဆင်ခြင်းနည်းလမ်းများအားသိရှိခြင်းအထူးသဖြင့်ပြင်းထန်သောရောဂါများအတွက်ဆေးဝါးကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်းသည်ရိုးရာကုထုံးနှင့်အညီတည်ရှိသည်။ ဖွင့်။ လျှို့ဝှက်ချက်နှင့်ပြိုင်ဆိုင်မှုသည်ဤဆေးများကိုမကြာခဏသုံးလေ့ရှိပြီး၊ ဆရာ ၀ န်များနှင့်မကြာခဏဝန်းရံသည် ယုံကြည်ရသောဆွေမျိုးများနှင့်အစပြုသူများမှတစ်ပါးသူတို့၏အသိပညာများကိုလက်ဆင့်ကမ်းရန်ဝန်လေးနေခြင်း။

၃.၁။ ပြင်ဆင်မှုပုံစံများနှင့်သောက်သုံးသောပုံစံများ

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားဆေးဝါးပြင်ဆင်မှုနည်းလမ်းများသည်နေရာနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအရကွဲပြားနိုင်သည်။ ဟိုအပင်သုံးပစ္စည်းများကိုလတ်ဆတ်သောသို့မဟုတ်အခြောက်ကဲ့သို့နိုင်သည်။ အတွေ့အကြုံအရအထူးနည်းလမ်းတစ်ခုကိုရွေးချယ်သည် ထိရောက်မှုကိုမြှင့်တက်စေပြီးအဆိပ်အတောက်ကိုလျော့ကျစေသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ကွဲပြားခြားနားသောပြင်ဆင်မှုနည်းလမ်းများပါဝင်သည်။

၁။ ထုတ်ယူခြင်း - ၎င်းကိုအလေးချိန်အလိုက်အရည်ပျော်မှုဖြင့်ပြင်ဆင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ၊ solvent သည် soft mass သို့အငွေ့ပျံသွားသည်။

၂။ အအေးမိခြင်း (သို့) အအေးမိခြင်းအတွက်အချိန်တိုအတွင်းဆေးကြမ်းကိုချေဖျက်ခြင်းဖြင့်ပြင်ဆင်သည် ရေပူ။ ပျက်စီးမှုကိုကာကွယ်ရန်ပျားရည်ကဲ့သို့သောကြာရှည်ခံဆေးကိုထည့်နိုင်သည်။

၃။ ပြုတ်ရည်ကိုသတ်မှတ်ထားသောအချိန်ကာလတစ်ခုအနေနှင့်ပွက်ပွက်ဆူနေသောသစ်မာအပိုင်းအစများဖြင့်ပြုလုပ်သည်။ ပိုတက်စီယမ်ကိုထုတ်ယူရာတွင်အထောက်အကူဖြစ်စေပြီးကြာရှည်ခံစေနိုင်သည်။

၄ ။ Tinctures များသည်အများအားဖြင့်ဆေးမသောက်မီမှူးမှိန်သွားစေနိုင်သည့်အရက်များဖြစ်သည်။

၅။ ပြာများ - ခြောက်သွေ့သောအစိတ်အပိုင်းများကိုပြာကိုမီးရှို့ဖျက်ဆီးပြီးနောက်၎င်းကိုရေနှင့်အစာထဲသို့ထည့်ပါ။

၆။ အမျိုးမျိုး

တက်ကြွသောတ္ထုများပါ ဝ င်သောအရည်သို့မဟုတ်အဆီပုံစံများ၊ အရည်ပြင်ဆင်မှုများဖြစ်သော Lotion များ အရေပြားအတွက်ရည်ရွယ်သည်။ ပိုးသတ်ဆေးများကိုအပင်၏လတ်ဆတ်သောအစိတ်အပိုင်းမှပြင်ဆင်သည့် အပင်မှဖျော်ရည်ပါ ဝ င်သောအသားကိုလိမ်းပါ။ ငြိမ်းသတ်နိုင်သောအမှုန်ခြောက်အပင်

နာခေါင်းပေါက်မှတဆင့်ရှူသွင်းပါ။ အခြောက်လှန်းထားသောအပင်များကိုမီးရှို့နိုင်ပြီး၎င်းတို့၏မီးသွေးကိုယင်းကဲ့သို့သုံးသည်။ Grits များသည်အစေ့များမှအခြောက်ပြုလုပ်ထားသောကောက်နှံများနှင့်ပြုလုပ်ထားသောကောက်ညှင်းဆန်များဖြစ်သည်။ နှုတ်ယူရန်ထည့်သည်။ ပေါင်းစပ်များကိုတစ်ခါတစ်ရံတွင်အပင်တစ်ခုထက်မကပြင်ဆင်ထားသည်။ ပေါင်းစပ်အပင်များ၏ပေါင်းစပ်အားကောင်းစေသောအကျိုးသက်ရောက်မှုများပေးပါ။

အုပ်ချုပ်ပုံနည်းလမ်းများလည်းရှိသည်။ ဘုံလမ်းကြောင်းများမှလွဲ

ပါးစပ်၊ rectal၊ လိမ်းဆေး၊ နာခေါင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများမှာအကြမ်းဖျင်းပြင်ဆင်ထားသောဆေးပြင်းလိပ်ပါ ဝ င်သည်။ အခြောက်ခံထားသောအပင်ပစ္စည်းများ (သို့) ရှူရှိုက်မိခြင်း အခြားသူများသည်အခိုးအငွေ့ကိုရှူရှိုက်နေကြသည်။ ပွက်ပွက်ဆူနေသောအပင်မှထွက်သော volatile volumes များ ဒါတွေကိုသက်သာစေဖို့သုံးနိုင်တယ်။ ခေါင်းကိုက်ခြင်း (သို့) အဆုတ်ပြဿနာများ Sitz baths များကိုလိပ်ခေါင်းများအတွက် [19, 20]

၃.၂ ။ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာစစ်တမ်းများ

အပင်နှင့်ပတ်သက်သောအချက်အလက်များကိုလေ့လာမှုတွင်ပါ ဝ င်သောမျိုးနွယ်စုစစ်တမ်းများမှရရှိသည်။ လူတို့၏ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဆက်သွယ်သောအပင်များ အာဖရိကဓလေ့ထုံးတမ်းများတွင်အပင်များစွာကိုအသုံးပြုသည်။ ဆေးများ၊ ၎င်းတို့၏တက်ကြွသောပါဝင်ပစ္စည်းများ/ပါဝင်ပစ္စည်းများတွင်သတင်းအချက်အလက်အနည်းငယ်ရှိနိုင်ပါသည်။

လူမျိုးရေးဆိုင်ရာစစ်တမ်းများတွင်လူများနှင့်၎င်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုများပါ ဝ င်သည်။ ထို့ကြောင့်ဒေသခံများသည်၎င်းတို့၏အသိပညာများကိုပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းများ၊ သူတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင်အပင်များအသုံးပြုမှုကိုအနားပေးပါ။ ၎င်းသည်သက်သေခံခြင်း၊ ဆရာဝန်

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားသန့်ရှင်းရေး၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်အသုံးပြုခြင်း၊ မျိုးနွယ်စုအများစု သတင်းအချက်အလက်အများစုကိုအတည်မပြုပါ။ နိုင်ငံရေးရိုးယားတွင်စာရေးသူများစွာသည်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

သူတို့၏ကုသနိုင်သောတန်ဖိုးများနှင့်အပင်များအကြောင်းဒေတာ [၁၆၊ ၂၀၊ ၂၁] ၎င်းတို့သည်သတင်းအချက်အလက်မြောက်မြားစွာကိုပေးသည်။ သိပ္ပံနည်းကျသုတေသနနှင့်အတည်ပြုချက်အတွက် သိပ္ပံနည်းကျအသိပညာများကိုလေ့လာမှုများမှထုတ်ယူသည်။

အပင်အမျိုးမျိုးမှအပင်မှထွက်သော အရည် များ ပေါ်တွင် vitro နှင့် vivo bioassays များ

အပင်အားဆေးအဖြစ်သုံးခြင်းသည်နာတာရှည်ရောဂါများစွာကိုကုသရာတွင်သိသာသောအားသာချက်များကိုပေးသည်။ မှတ်ချက်များ ဥပမာအားဖြင့်နိုင်ငံရေးရိုးယားရိုးရာ ပုံပြင် ဆေးပညာမှအချက်အလက်များတွင် *Rauvolfia* အန်တီးသည်

Ria ကိုသွေးတိုးရောဂါနှင့်အခြားအာရုံကြောဆိုင်ရာအခြေအနေများအတွက်ကုသရာတွင် *Ocimum gratissimum* ကိုသုံးသည်။ ဝမ်းလျှောရောဂါများကိုကုသရာတွင်သုံးသည်။ အခြားအရာများတွင် ခံနိုင်ရည်ရှိသောအပင်များအတွက် *Citrus* ပရဒိုသို အစေ့များ ပါဝင်သည်။

နာရီလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း၊ နာတာရှည်ဒဏ်ရာကုသရန်ပျားရည် စစ်စစ်၊ *Intes* အတွက် *Carica* သင်္ဘော သီးအစေ့ tinal ကပ်ပါးကောင်များ၊ နာကျင်ခြင်းနှင့်ရောင်ရမ်းခြင်းအတွက် *Garcinia kola* အစေ့များနှင့် အရေပြားရောဂါများအတွက် ရှားစောင်းလက်ပတ် အခြားအာဖရိကနိုင်ငံများမှအပင်များအတွက်လည်းအလားတူပင်ဖြစ်သည်။ အများစု၏အသိပညာ

ကျွန်ုပ်တို့သိသောကုသမှုများကိုအထောက်အထားအခြေပြုလေ့လာမှုများမှအချိန်နှင့်အမျှစုဆောင်းခဲ့သည်။ တစ် ဦး နိုင်ငံရေးရိုးယားအပင်အချို့ဥပမာများနှင့်၎င်းတို့၏အသုံးပြုပုံများကို **ဇယား ၁** တွင်ပြထားသည် ။

ဇယား ၁ တွင်ရွေးချယ်ထားသောနိုင်ငံရေးရိုးယားဆေးဖက်ဝင်အပင်အချို့နှင့်၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှုကိုပြသည်။

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ကုသနိုင်သောဂုဏ်သတ္တိများကိုသိပ္ပံနည်းကျစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများမှတဆင့်အတည်ပြုသည်။

အပင်များ၏တက်ကြွသောဓာတုဗေဒကိုနားလည်ရန်ကြိုးပမ်းသည်။ ကုထုံးလုပ်ဆောင်ချက် အပင်တစ်ပင်သည်၎င်း၏ရှုပ်ထွေးသောဓာတုဗေဒသဘာဝကြောင့်အပင်၏ကွဲပြားခြားနားသောအစိတ်အပိုင်းများကိုထောက်ပံ့ပေးသည်။

မိသားစု	အတိအကျ	ဒေသခံအမည်	သုံးတုံးအပိုင်း	ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအသုံးပြုမှု
Acanthaceae မျိုးဖြစ်သည်	<i>Acanthus montanus</i>		ပင်စည်း၊ သစ်ကိုင်း	ဆစ်ဖလစ်၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ဆီးတွက်ခြင်း၊ အင်္ဂါဇာတ် discharge
Amaranthaceae မျိုးဖြစ်သည်	<i>Amaranthus spinosus</i> ဖြစ်သည်			တစ်ပင်လုံးဝမ်းဗိုက်နာ၊ အနာ၊ ဆီးပူညောင်းကျ
Apocynaceae မျိုးဖြစ်သည်	<i>Alstonia boonei</i> ဖြစ်သည်			အမြစ်၊ အခေါက်၊ ရင်သားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ filarial worms အရွက်
Bombacaceae	<i>Adansonia digitata</i>			အရွက်၊ အသီး၊ အဖျား၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ ကျောက်ကပ်နှင့် ပျော့ဖတ်၊ အခေါက်ဆီးအိမ်ရောဂါ
Combretaceae မျိုးဖြစ်သည်	<i>Combretum grandiflorum</i>	အီကေဒိုက်	အရွက်	အသားဝါခြင်း
Euphorbiaceae မျိုးဖြစ်သည်	<i>Bridelia ferruginea</i>	iriri kimi	အရွက်၊ ပင်စည်း၊ အခေါက် အမြစ်	အိပ်မပျော်ခြင်း၊ ပါးစပ်ဆေးခြင်း၊ ဆီးပူညောင်းကျဖြစ်ခြင်း
Hypericaceae	<i>Harungana madagascariensis</i>	Otoroi alilibarrafi	ပင်စည်း၊ အခေါက်၊ အမြစ်အခေါက်	လိပ်ခေါင်း၊ trypanosomiasis
Fabaceae	<i>Afzelia</i> အာဖရိက	Apa-igboi akpalata	အရွက်၊ အမြစ်များ၊ အခေါက် အစေ့	ဆီးပူညောင်းကျ၊ အူကျခြင်း
Liliaceae	<i>Gloriosa superba</i>	mora, ewe ajei baurere	ဥ၊ အရွက်	ဆီးပူညောင်းကျ၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ အကိုက်အခဲပျောက်ဆေး

မူလား ၁။ နိုင်ဂျီးရီးယားဆေးဖက်ဝင်အပင်အချို့နှင့်၎င်းတို့အသုံးပြုမှုကိုရွေးချယ်သည်။အရင်းအမြစ်: Abd El-Ghani [51]

အချို့သောကုထုံးဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများ အပင်များတွင်တွေ့ရသောဓာတုအစိတ်အပိုင်းများ (သို့) ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ အမျိုးမျိုးသောကုထုံးဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများအတွက်တာဝန်ရှိသည် alkaloids, glycosides, tannins, acids၊ coumarins, sterols, phenols စသဖြင့်များစွာသောခေတ်သစ်ဆေးဝါးများကိုပုံစံ (သို့) ပုံစံပြုထားကြသည် မူလကဤဓာတုပစ္စည်းများမှဆင်းသက်လာသည်၊ ဥပမာအားဖြင့်အက်စပရင်ကို salicylic acid မှထုတ်လုပ်သည်။

cyclic အက်ဆစ်၏အခေါက်မှဆင်းသက်လာ *Salix Alba* နှင့် meadowsweet စက်ရုံ၊ *Filipendula ulmaria* ။ *Cinchona pubescens* အခေါက် မှ Quinine နှင့် *Artemisia annua* အပင် မှ artemisinin တို့သည်ဆန့်ကျင်သည်။

ငှက်ဖျားဆေးဝါးများ Vincristine နှင့် vinblastine တို့သည် Madagascar မှဆင်းသက်လာသောကင်ဆာဆေးများဖြစ်သည်

သွေးကင်ဆာကိုကုသရန်သုံးသော periwinkle (*Catharanthus roseus*) Morphine နှင့် codeine, ဆင်းသက်လာသည်

ဘိန်းစိုက်ဘိန်း (*Papaver somniferum*) မှဝမ်းလျှော့ခြင်းနှင့်နာကျင်ခြင်းတို့ကိုကုသရာတွင်သုံးသည်

digitoxin သည် foxglove အပင် (*Digitalis purpurea*) မှဆင်းသက်သော cardiac glycoside ဖြစ်သော်လည်းသက်သာစေသည်။

[၂၂၊ ၂၄] ဆေးဘက်ဝင်အပင်များသည်အလှကုန်လုပ်ငန်းများတွင်အရေးပါသောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုအသုံးပြုခြင်းသည် ၁၉ ရာစုကုန်ခါနီးတွင်လျော့နည်းလာသည်

ဓာတုဗေဒ။ သို့ရာတွင်အပင်ဆေးဝါးများကိုပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာသည်

မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်းဓာတုဆေးဝါးများသည်ခွဲခွဲအားဖြင့်မားမကြောင့်လည်းထိရောက်မှုနည်းလာသည်

ပိုမိုမြင့်မားသောအဆိပ်နှင့်ကုန်ကျစရိတ်ကြောင့် ဓာတုဆေးဝါးအားလုံး၏ထက်ဝက်ကျော်ကိုသုံးသည်ဟုခန့်မှန်းရသည်

အပင်များမှဆင်းသက်လာသည်။

၄။ အာဖရိကရိုးရာ/ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားလက်တွေ့ကုသနည်း

အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာတွင်ကုထုံး၊ လေ့ကျင့်ရေး၊ မြှင့်တင်ရေးနှင့်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ လက်တွေ့အလေ့အကျင့်များဟုခေါ် ပြီးလက်တွေ့အလေ့အကျင့်၏လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအဖြစ်လည်းရှုမြင်နိုင်သည်

တရုတ်စီးရီးစတင်သောရုပ်ရှင်အသစ်နှစ်မျိုးကိုစီမံခန့်ခွဲရန်အခြေခံမူဝါဒကိုအစီအစဉ်တင်ပြခဲ့ရာမှအချို့ရေတွက်ဆုံးအပ်သည်။ စံနှုန်းများနှင့်တားမြစ်ချက်များကိုကင်းကျပ်စွာလိုက်နာ။ အခြေခံမူဝါဒထားသောဒီမိုကရေစီစည်းစနစ်ကိုအထောက်အကူပြုသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရိုးရာကုန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏လက်ခံနိုင်မှုအတွက် (၂၆)

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) ၏အဆိုအရကျန်းမာရေးကို “ ပြည့်စုံသောအခြေအနေ” အဖြစ်သတ်မှတ်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်လူမှုဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခြင်းနှင့်ရောဂါမရှိခြင်းသာမကရောဂါဘယမရှိခြင်း [15, 27] ကျန်းမာရေးသည်လူသားတိုင်း၏အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ခုအဖြစ်ရှုမြင်သည်။ ပေါင်းစပ်မှုဖြစ်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်း/ခံစားမှုနှင့်လူမှုဆက်ဆံရေးကောင်းခြင်းကိုကျန်းမာရေးကြိဂဟုအများအားဖြင့်ရည်ညွှန်းသည်။

အစဉ်အလာအာဖရိကတောင်ရောဂါနှင့်ရောဂါများကိုအသိအမှတ်ပြုခြင်းသည်လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းအတွက်လိုအပ်သည့်
 ၎င်း၏ပြသနာတွင်ပါ ၀ င်သောနည်းလမ်းများကိုတီထွင်ရန် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာမတူညီတဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေကွဲပြားကြတယ်

ဆေးဘက်ဝင်အစဉ်အလာများသည်အချိန်ကြာမြင့်စွာပြောင်းလဲလာသည်။ ယနေ့ခေတ်အနောက်တိုင်းနှင့်ဆင်တူသည်ကုသမှုပုံစံများ၊ အာမရိုက်ရိုးရာလူ့အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်းဆေးဘက် ဝင်မှု၊ ခွဲစိတ်မှု၊ အစားအသောက်နှင့်ပတ်သက်သည့်ရိုးရာကုထုံး၊ ရိုးရာဓလေ့များနှင့်ယဇ်ပုံစံခြင်းများအပြင်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကုထုံးနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကုထုံးတို့ပါ ဝင်သည်။

“လူဖြူ” (အာရပ်) များမလာစီဉ်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနည်းပညာများသည်တိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ဥရောပသားများနှင့် အောင်မြင်သောကုသမှုများသည်တစ်ခါတစ်ရံဆေးညှင်းများနှင့်တူရာဝင်လာသည်။ မှန်ကန်သောပြင်ဆင်မှုနှင့်သောက်သုံးသောနည်းလမ်းများ ထို့အပြင်ဝင်ပတ်မှုညှင်းများနှင့်နယ်

ရောဂါ၏ပြင်ဆင်မှုသည်ကွဲပြားသောလည်းအစရှိသောအချက်များပေါ်မူတည်သည်
ပထဝီဝင်၊ လူမှုစီးပွားရေးနှင့်စီးပွားရေး၊ ဒါပေမယ့်သိသာထင်ရှားတဲ့အချက်ကတော့ကိစ္စတော်တော်များများမှာ၊

လူနာများသည်သူတို့၏ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသို့မဟုတ်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဝေဒနာများကိုသက်သာပျောက်ကင်းစေခဲ့သည်။ အာဖရိကရိုးရာတွင်
 ခေတ်ပညာ၊ ရိုးရာကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်သူများ (THP) သည်လူနာများကိုရောဂါရှာဖွေ၊ ကုသနိုင်ရန်အကဲဖြတ်သည်။
 အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့်သူတို့၏ကျွမ်းကျင်မှုကို အသေးပြု၍ ရောဂါကာကွယ်နိုင်သည်။

၄.၁ ။ မေဒင်ဟောခြင်း

ဗေဒင်ဟောခြင်းဆိုသည်မှာဝိညာဉ်လောကကိုတိုင်ပင်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ၎င်းသည်သတင်းအချက်အလက်နှင့်ပတ်သက်သောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

တစ် ဦး ချင်းစီသို့မဟုတ်အခြေအနေအခြေအနေအားကျပန်းစီစဉ်အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့်ရရှိသည်
အနာရောဂါကင်းရှင်းရေးဗဟုသုတရရှိရန်သင်္ကေတများ ၎င်းကိုသတင်းအချက်အလက်ရယူရန်နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ်လည်းရှုမြင်သည်
၎င်းသည်ပုံမှန်အားဖြင့်ဆင်ခြင်တုံတရား၏လက်လှမ်းမီနိုင်ပါ။ ၎င်းသည် transpersonal technique တစ်ခုဖြစ်သည်

နတ်ဆရာများကဲ့သို့သူတို့၏ဝိညာဉ်ရေးအင်အားစုများနှင့်ဆက်သွယ်ခြင်းတွင်သူတို့၏အသိပညာကိုအခြေခံသည် ဘိုးဘေးများ၊ ဝိညာဉ်များနှင့်နတ်ဘုရားများ။ ထို့ကြောင့်၎င်းသည်အာဖရိကရိုးရာနှင့်လမ်းတစ်ခု၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည် ရောဂါရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။ “ ဝိညာဉ်လောက ” သည်ရောဂါ၏အကြောင်းရင်းကိုဖော်ထုတ်ရန်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသည်

နေမကောင်းသူများဘက်မှပုံမှန်ထားသောအမိန့်ကိုချိုးဖောက်ခြင်းရှိမရှိရှာဖွေနိုင်လှူ ဤသည်ကိုင်းခွံစွဲများ၊ အရိုးများ၊ အခွံများ၊ ငွေများနှင့်သုံးခြင်းအားဖြင့်တည်ဆောက်သည်။ အစေ့များ၊ အနံ့စာများ၊ ဒီမိုနိုက်သိုအရာဝတ္ထုများ၊ သို့မဟုတ်ဒီမိုနိုက်ယံတိုင်းနှင့်အခြားအရာများသွားရေအမြွေးများပေါ်တွင်အချိုးသောက်လွှဲမှုများကိုကိုယ်စားပြုရန်တည်ဆောက်နိုင်သည့်ကုန်သည်များကိုသစ်စားပြားများ၊ အပျော့များစုစည်းသည့်ဟင်္သာအရိုးများပါဝင်သည်။

ခြင်္သေ့၊ hyenas၊ ပုရှက်ဆိတ်၊ အမဲကောင်၊ မိကျောင်း၊ တောဝက်စသည်တို့ရွာနံမျိုးစုံအစားများ ဆိတ်၊ antelopes စသည်တို့သည်အစားများသည်မည်သည့်နေရာတွင်မဆိုသက်ရောက်စေသောအင်အားအားလုံးကိုကယ်စားပြုသည်။

မည်သို့သောသူတို့၏ယဉ်ကျေးမှု [31] ဗေဒင်ဟောခြင်း၏အစွမ်းများကြောင့်၎င်းသည်အများအားဖြင့်ပထမဖြစ်သည်။ အာဖရိကရိုးရာကဿမုန်ဆေးဝါးအဆင့် (၃၂)

၄.၂ ။ အင်တာဗျူးများနှင့်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ

ခံတွင်းအင်တာဗျူးများကိုနောက်ကွယ်မှသမိုင်းကြောင်းကိုရှာဖွေရန်အချို့တိုင်းရင်းဆေးဆရာများကသုံးသည်
နာမကျန်းဖြစ်မှု၊ ဆေးကုသမှုခံယူရန်သွန်ထိုလှည့်မည်မျှကြာသည်

လုပ်ငန်းစဉ်အရင်းကိုသိရှိသည့်အခါအောက်ဖော်ပြပါအချက်များကိုအခြေခံသောအခါအားလုံးတွင်အသုံးပြုရန်အကြံပေးသည်။
encc သည်အခြားသူတို့၏ဖောက်သည်များအားသူတို့၏စွမ်းရည်နှင့်ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကိုအာမခံနိုင်သောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အလုံးစုံကြောင့်ဖြစ်သည်
အနာကျက်ဖြစ်စဉ်၏ချဉ်းကပ်မှု၊ ကုသမှုများသည်သဘာဝကိုဝိညာဉ်ရေးရာနှင့်မခွဲခြားပါ
သဘာဝလွန်မှုရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ [33] ထို့ကြောင့်ကျန်းမာရေးပြဿနာများကိုအဓိကနှစ်ခုမှဖြစ်ပေါ်သည်
ရှုထောင့်များ - ရုပ်ပိုင်းနှင့်ဝိညာဉ်ရေး

၄.၃။ ဝိညာဉ်ရေးအမြင်

ဝိညာဉ်ရေးရာအခြေအနေများကိုအောက်ပါနည်းအတိုင်းကိုင်တွယ်သည်။

i ဝိညာဉ်ရေးအကာအကွယ် - ရောဂါ၏အကြောင်းရင်းသည်မကောင်းမှုမှတိုက်ခိုက်ခြင်းဟုထင်လျှင်
ဝ ဝိညာဉ်များ၊ လူတစ်ဦး အားအထူးအားဖြင့် talisman, charm, amulets များအသုံးပြုခြင်းဖြင့်ကာကွယ်ပေးလိမ့်မည်
နတ်ဆိုးများကိုနှုတ်ရှုနိုင်ခြင်းပြုလုပ်ထားသောခန္ဓာကိုယ်အမှတ်အသားများနှင့်ဝိညာဉ်ရေးရာရေးချိုးခန်း၊ ဒါတွေဟာထုံးတမ်းစဉ်လာတွေပါ
မကောင်းမှုများနှင့်အန္တရာယ်ရှိသောစွမ်းအားများ၊ ဝိညာဉ်များသို့မဟုတ်ဒြပ်စင်များကိုမောင်းထုတ်ရန်ရည်ရွယ်သည်
မိသားစု (သို့) အသိုင်းအဝိုင်းကြောင့်ဖြစ်သွားနိုင်သောအန္တရာယ်များ။

ii ကိုယ်ကျိုးစွန့်ခြင်း ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းများကိုနုတ်၊ ဘုရားများ၊
tors များ။ တစ်ခါတစ်ရံခွေးများ၊ ကြောင်များကဲ့သို့တိရစ္ဆာန်များကိုသတ်ပြီး (သို့) အရှင်လတ်လတ်မြေမြှုပ်လိုက်ကြသည်။
သေဆုံးချိန်၌လူတစ်ဦး၏ ဝ ဝိညာဉ်ကိုကယ်တင်ရန်၊ သူတို့၏ဝိညာဉ်များရှိသည်ဟုသောယုံကြည်ချက်ဖြင့်ကယ်တင်သည်
အသက်ကိုအစားထိုးရန်လိုလောက်သောခွန်အား။ သူတို့ကပြည်တွင်းမို့လို့ဆိုတဲ့အမြင်လည်းရှိတယ်
တိရစ္ဆာန်များနှင့်လူများနှင့်အလွန်နီးစပ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံအလွန်ရင်းနှီးသူတစ်ဦး ကိုတွေ့သောအခါ
သူတို့အတွက်သေခါနီး၊ အိပ်လျှင်အသက်ရှင်ဖို့အတွက်သူတို့ရဲ့အသက်ကိုသူတို့ပူဇော်တယ်။ ဒါကအထူးသဖြင့်မှန်ပါတယ်
တိရစ္ဆာန်သည်ထူးဆန်းစွာသေဆုံးသည့်နေရာ၊ ထို့ကြောင့်၎င်းသည်၎င်း၏အသက်ကိုကမ်းလှမ်းခဲ့သည်ဟုယုံကြည်သည်
၎င်း၏ပိုင်ရှင်၏အသက် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကိုတစ်ခါတစ်ရံအချို့ကိုရည်စူးနိုင်ရန်အတွက်ပြုလုပ်သည်
ဆေးသည်အဓိပ္ပါယ်မရှိသောအပင်များ မြင့်မြတ်သောနှင့်ဘိုးဘွားဆန်ရှင်တို့ဖြစ်ကြသည်
ဆေးဝါးပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်အသုံးမပြုမီလိုအပ်သည်ဟုယူဆခြင်း [35]

iii ဝိညာဉ်ရေးသန့်စင်ခြင်း - ဖျားနာသူအားရေးချိုးရန်လိုအပ်သည်
သတ်မှတ်ထားသောနေရက်များအတွက်ရေ (သို့) တိရစ္ဆာန်သွေးသွန်းခြင်းဖြင့်သတ်မှတ်ထားသောအချိန်များ
ခေါင်းမှခြေဖျားအထိ ဂါနာရှိလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအချို့တွင်ဤအလေ့အကျင့်သည် [34]

iv နတ်ဘုရားများကိုနှစ်သက် စေခြင်း၊ ကျိန်စာတစ်ခု၏ဖိတ်ခေါ်မှုကြောင့်ရောဂါတစ်ခုဟုယူဆလျှင်
တားမြစ်ချက်များကိုချိုးဖောက်ခြင်း၊ ဆရာသည်ဘိုးဘေးများ၊ နတ်များသို့မဟုတ်နတ်ဘုရားများကိုနှစ်သက်စေသည်
အမှု၏ပြင်းထန်မှုသို့ တစ်ဦးချင်းစီသည်အချို့သောပစ္စည်းများအတွက်မကြာခဏလိုအပ်သည်
ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊
ဂျင်၊ ကိုလာအခွံမာသီး၊ ဥများနှင့်အဖြူရောင်၊ အနီရောင်၊ သို့မဟုတ်အနက်ရောင်အထည် ဤအရာများကိုများသောအားဖြင့်သတ်မှတ်သည်
ဘုရားအားဖြင့် အသုံးပြုထားသောပစ္စည်းများကိုမြစ်ထဲသို့ပစ်ချ။ ပုပ်သွားစေရန်သို့မဟုတ်မဟာဗျူဟာကျသောနေရာတွင်ထားနိုင်ပါသည်
သဘောသဘာဝပေါ် မူတည်၍ ရုပ်ရွာ၏ဆင်ခြေဖုံးလမ်းများပေါ်တွင်များသောအားဖြင့်နေရာများ၊
အမှု၏ပြင်းထန်မှုနှင့် [36]

v။ Exorcism : ဤအရာသည်လူများသို့မဟုတ်နေရာများမှနတ်ဆိုးများသို့မဟုတ်နတ်ဆိုးများကိုနှုတ်ထုတ်သောအလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်သည်
ပိုင်သောသူများ (သို့) ၎င်းတို့ကိုပိုင်ဆိုင်ရမည့်အန္တရာယ်ရှိသည်။ ရိုးရာများစွာရှိသည်
ရုပ်ရွာများ၊ အထူးသဖြင့်စိတ်ရောဂါသည်အများစုမှာနတ်ဆိုးများကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုယုံကြည်ကြသည်။
Exorcism ကိုဘာသာရေးခေါင်းဆောင် (သို့) အာဏာပိုင်များကယဇ်ပူဇော်တိတ်ကသာလုပ်ဆောင်နိုင်သည်

လုပ်နိုင်ရန်နှင့်အာဏာများ တစ်ခါတစ်ရံရှိနှင့်ဖယောင်းတို့ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောပုံတူရုပ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင်ရန်သုံးလိမ့်မည်။
နတ်ဆိုးကိုဒေါသထွက်ပြီးနောက်ဆုံးမှာဖျက်ဆီးပစ်လိမ့်မယ်။ Exorcism နှင့်အတူလိုက်ပါနိုင်သည်
အရမ်းတီးမှုတ်ခြင်း၊ သီချင်းဆိုခြင်းနှင့်တစ်ခါတစ်ရံတစ်ဦးချင်းသို့မဟုတ်
တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးနှင့်အခြားအရာ ၀ ဣများကဲ့သို့ထူးဆန်းသောအရာများနှင့်သူ့ကိုထိတွေ့ပါ
ဝိညာဉ် ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ဦး သည်အတန်ငယ်ထိတ်လန့်နေလိမ့်မည်၊ သို့သော်ငြိမ်သက်လိမ့်မည်
ဝိညာဉ်သည်ခန္ဓာကိုယ်မှဖယ်ရှားသည်နှင့်တပြိုင်နက်ကျဆင်းသွားသည်။ Exorcism ကိုသာကျင့်သုံးသည်

၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ အဓိကအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော အဓိကအရာများဖြစ်သည်။

THF ရာခိုင်နှုန်းသည် အဓိကအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော အဓိကအရာများဖြစ်သည်။ အဓိကအရာများကို ကုသရာတွင် ထိရောက်။ ဈေးသက်သာသော ကုသမှုများ ပေးနိုင်ရန် အတွက်

ငှက်ဖျား၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ဒုလ္လာရောဂါ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ အရိုးများကွဲသို့ဖြစ်သည် အရိုးကျိုးခြင်း၊ မျိုးမပွားနိုင်ခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများစသည်) သည် အာဖရိကရှိ လူဦးရေကို ထိခိုက်စေသည် ဒေသနှင့် ထိုအပြင်အနာဂတ် ပြန်လည်ဖြစ်ပွားမှုကို ကာကွယ်ရန် အကြံပေးခြင်း/အကြံဉာဏ်များနှင့် ဖြေရှင်းချက်များပေးသည်။

၅။ ရွေးချယ်ထားသော ရိုးရာဆေးဘက်ဝင် အလေ့အကျင့်များတွင် ထူးခြားချက်များ အာဖရိကနိုင်ငံများ

ဘုရားသခင်ကို နားလည်နိုင်သော အာဖရိကနည်းလမ်းတစ်ခုရှိသကဲ့သို့ ထိုနည်းတူ အာဖရိကနည်းလမ်းတစ်ခုလည်း ရှိသည် ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်မှ မြင်နိုင်သော ကမ္ဘာကြီး - နွားများ၊ သစ်ပင်များ၊ လူများနှင့် မြို့များကို နားလည်ခြင်း

မမြင်ရသော လောက၊ နတ်များ၊ စွမ်းအားများနှင့် ရောဂါများသည် သဘာဝလွန်ကမ္ဘာအဖြစ် [40, 41] လူတွေ ထူးခြားသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်၊ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ ယုံကြည်ချက်များဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော ရာစုနှစ်များတစ်လျှောက် သူတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်။

မတူညီသော လူမျိုးစုများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများသည် ကွဲပြားသော ဖျားနာမှုများ၊ ရောဂါလက္ခဏာများနှင့် အကြောင်းရင်းများကို အသိအမှတ်ပြုသည်

ကွဲပြားခြားနားသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်များနှင့် ကုသမှုနည်းဗျူဟာများကို တီထွင်ခဲ့ကြသည်။ ဒါတွေရှိပေမယ့် ကွဲပြားခြားနားသော အာဖရိကနိုင်ငံများတွင် ရိုးရာဆေးပညာ၏ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုတွင် တူညီမှုများရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ရိုးရာဆေးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲမှုသည် WHO အား မြှင့်တင်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့သည်

တိုင်းရင်းဆေးနှင့် ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးအစားထိုးနည်းကို ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းသည်

အချို့နိုင်ငံများ၏ အမျိုးသားကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်များသည် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အားပေးသည်

မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းများသည် ဤဆေး၏ ပေါင်းစည်းမှုအဆင့်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အညွှန်းများဖြစ်သည်

အမျိုးသားကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် နိုင်ငံအချို့၏ ထူးခြားသော အလေ့အကျင့်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၅.၁။ ဂါနာ

ဂါနာနိုင်ငံတွင် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည် အများအားဖြင့် အထူးသဖြင့် ရောဂါများကို ကုသရန် ပထမဆုံးသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်

ကျေးလက်ဒေသ။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ လက်လှမ်းမမီခြင်း၊ လမ်းများ/အခြေခံအဆောက်အအုံများ ချို့တဲ့ခြင်း၊ ဈေးသက်သာခြင်း

ကုသမှုသည် ရိုးရာပျောက်ဆုံးရာများသုံးလေ့ရှိသော အဓိကအကြောင်းအရင်းအချို့ဖြစ်သည်။ အစုံ၊

လူနာများအတွက် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များ၏ အချိုးသည် ၁: ၂၀၀၀၀ ခန့်ရှိပြီး ရိုးရာဆေးဆရာများအတွက် အချိုးသည်

၁: ၂၀၀ ။ ဒါက ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆုံးဖြတ်ချက်ချရာမှာ အဓိကအခန်းကဏ္ဍနေပါဝင်ပါတယ်။ အခြားလွှမ်းမိုးသော အချက်များဖြစ်သော

ငွေကြေးအခြေအနေ၊ ပညာရေးနှင့် သူငယ်ချင်းများနှင့် မိသားစုထဲမှ အကြံဉာဏ်များသည် အမျိုးအစားရွေးချယ်မှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု [42] ရိုးရာဆေးသည် ဂါနာတွင် ရှည်လျားသော သမိုင်းကြောင်း ရှိသည်။ ဤအသိပညာသည် ပုံမှန်အားဖြင့်

ဝိညာဉ်ရေးရာဆရာ ဝန်များ၏ လက်၌ ရှိသော်လည်း မိသားစုအများစုသည် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတအချို့ ရှိသည်။

ရိုးရာဆေးပညာသည် အစဉ်အဆက် အစဉ်အလာနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာအားဖြင့် လက်ဆင့်ကမ်းလာခဲ့သည်။

စာမျက်နှာ ၁၃

၂၀၂ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

ဂါနာနိုင်ငံရှိ လူအများစုသည် ခေတ်သစ်သိပ္ပံအခြေခံဆေးဝါးကို အပြည့်အဝ လက်ခံသော်လည်း ရိုးရာဆေးဝါး

cine ကို မြင့်မြတ်သော သဘောဖြင့် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားသည်။ သူတို့သည် အနာကျက်ခြင်း၏ ရုပ်ပိုင်းနှင့် ဝိညာဉ်ရေးရာကဏ္ဍ aspects များကို ယုံကြည်ကြသည်။

ဗီနောဆရာ ဝန်များ စုပေါင်း၍ " *bokomowo* " ဟု ခေါ်သည် မှော်အတတ်ဓလေ့ထုံးတမ်းများ၊

ဆုတောင်းခြင်းများနှင့် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဖြစ်လေ့ရှိသော သူများ၊ လူမျိုးစုဒေသသုံးရိုးရာအမည်များ

ကုသ ပေးသောဆေး များတွင် " *gbedela* " (Ewe), " *kpeima* " (Dagomba), " *odunsini* " (Akan) နှင့် " *isofatse* " (Ga) တို့ပါဝင်သည်။

အချို့ဂါနာလူမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းများတွင်၊ အထူးသဖြင့် Akan လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊ ရိုးရာကုဆရာ ဝန်များနှင့်

တားမြစ်ချက်များကို မနာခံခြင်းသည် ဦးတည်စေနိုင်သော နည်းလမ်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည် ဟု ပညာရှင်များက ယူဆကြသည်

[၄၃] ပါဝင်ပတ်သက်နေသူ (သို့) အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် ပြင်းထန်သော ဖျားနာမှု တားမြစ်ချက်များသည် အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်

အာဖရိကရိုးရာဘာသာရေး ၎င်းတို့သည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ တားမြစ်ထားသော အရာများ (သို့) ဘဝလမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

မြို့နယ်သို့မဟုတ် လူအုပ်စု။ သူသည် ကျန်စာတိုက်ခြင်းအားဖြင့် လည်း ဖျားနာနိုင်သည်

အမည်မသိပြစ်မှုကျူးလွန်သူအပေါ် Antoa မြစ်နတ်ဘုရား၊ အမည်
ယနေ့ကနာတွင်ရိုးရာဆေးဝါးညွှန်ကြားမှု ဦး စီးဌာနကို ဝန်ကြီးဌာန၌ဖွဲ့စည်းထားသည်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသည်ပြည့်စုံ၊ အသိအမှတ်ပြုနိုင်သော၊ စံချိန်စံညွှန်းမီသောစနစ်တစ်ခုကိုပံ့ပိုးပေးရန်
ရိုးရာနှင့်အစားထိုးဆေးဝါးများတွင်ထူးချွန်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကျန်းမာရေး အတွက်စင်တာများတည်ထောင်ခြင်း
အပင်ဆေးဝါးများနှင့်သိပ္ပံနည်းကျသုတေသနပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့်ရိုးရာဆေးဝါးများပေါင်းစပ်ခြင်း
တက္ကသိုလ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများသည်ယခုအခါကနာနိုင်ငံ၏လက်ရှိအဆင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ဘွဲ့ရသည်
ယခုအခါတိုင်းရင်းဆေးကျောင်းများသည်လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီးတိုင်းရင်းဆေးဆရာများဘွဲ့ရသည်။

၅.၂။ ဇမ်ဘီယာ

ပထမနိယာမသည်ရောဂါလက္ခဏာများကိုအပင်များမှသုံးသောရှုပ်ထွေးသောကုသမှုနည်းလမ်းများဖြင့်ပြုလုပ်သည်
ချုံ့များ၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာများစွာဖြင့် လိုက်၍ ရောဂါပျောက်ကင်းရန်အဆုံးစွန်သောရည်ရွယ်ချက်။ ပြင်းထန်သော (သို့) နာတာရှည်ရောဂါ
မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော “chizimba” ဆိုသည်မှာရောဂါသို့မဟုတ်နာမကျန်းကိုထာဝစဉ်တံဆိပ်ခတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ပါဝင်တယ်
အိမ်မြှောင်ကိုသတ်ပြီးအချို့သစ်ပင်များ၏အမြစ်များနှင့်နုလုံးသားကိုလောင်ကျွမ်းပြီးမီးသွေးဖြင့်ကြိတ်သည်။
သေးငယ်သည့်ဖြတ်တောက်မှုကိုဖျားနေသောနေရာနှင့်ဘယ်ဘက်ရင်အုံတို့ကိုဖြတ်တောက်မှုတွင်ပွတ်တိုက်သည်။

အပင်များကိုတစ် ဦး တည်းဖြစ်စေ၊ အခြားအပင်များနှင့်ဖြစ်စေတွဲသုံးနိုင်သည်။ အပင်အစိတ်အပိုင်းများကိုရိတ်သိမ်းသည်
လတ်ဆတ်သောအမှုန့်ကိုအရင်ခြောက်အောင်ထားပါ။ ထို့နောက်ရေသို့မဟုတ်ဒေသတွင်းဂျင်ကဲ့သို့အခြားအရည်ပျော်များစိမ်ပါ။
အချို့သောအပင်ပစ္စည်းများသည်မီးသွေးအဖြစ်လောင်ကျွမ်းပြီးအမှုန့်အဖြစ်သုံးသည်။ ကုသမှုအမျိုးအစားခြောက်မျိုးရှိသည်
ဇမ်ဘီယာတွင် ၇ သို့မဟုတ်ထိုထက်ပိုသောလူမျိုးစုများတွင်အများအားဖြင့်သောက်ခြင်း၊ စားခြင်း၊ သောက်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်
ဂျုံယာဂုကိုအရေပြားပေါ်တွင်အဖြတ်လေးများ ဖြတ်၍ သစ်ဥသစ်ဖုများဖြင့်ရေချိုးခြင်း၊ အမှုတ်ခရန်ခွန်ခြင်း
နတ်များနှင့်ပြုတ်ထားသောဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ဇမ်ဘီယာရိုးရာကုသမှုကို Nga: nga [45]

၅.၃။ တန်ဇန်နီးယား

တန်ဇန်နီးယားတွင်ရိုးရာဆေးကို allopathic ဆေးဝါးနှင့်သီးခြားကျင့်သုံးသည်
ကိုလိုနီခေတ်ကတည်းကစာရွက်စာတမ်းများမရှိခြင်းနှင့်အတူကျဆင်းလာခြင်းနှင့်အတူခြိမ်းခြောက်ခံရသည်
သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွေ့ရှိမှုနှင့်အလွန်အကျွံတူးဖော်မှုတို့ကြောင့်အချို့သောဒေသများတွင်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ
ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ မြို့ပြတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးခေတ်မီရေး။ တိုင်းရင်းဆေး
တန်ဇန်နီးယားကိုမြို့ပြရောကျေးလက်ဒေသတွေမှာပါခေတ်အဆက်ဆက်လူတို့ရိုးရှင်း။
နာတာရှည်ရောဂါများ ရိုးရာကုသရာ ဝန်များသည်ကွဲပြားသောအမျိုးအစား (၄) မျိုးရှိသည်။
သားဖွားဆရာမများနှင့်အရိုးစီစဉ်သူ။ ဒေသခံတိုင်းရင်းဆေးပညာဗဟုသုတများပြုန်းတီးမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်
အစဉ်အလာအားဖြင့်ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်သူအများစုသည်အိုမင်း။ သေဆုံးလျက်မျှော်လင့်ထားသောလူငယ်များဖြစ်သည်
အလေ့အကျင့်ကိုအမွေဆက်ခံမည့်သူသည်၎င်းနှင့်ဝေးကွာ။ သေဆုံးရမည့်ကျေးလက်ဒေသရှိသူများဖြစ်သည်

AIDS ။ တန်ဇန်နီးယားနိုင်ငံ၌ရိုးရာဆေးပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်နောက်ထပ်ကန့်သတ်ချက်မှာမရှိခြင်းဖြစ်သည်
အပြင်းအထန်ခြိမ်းခြောက်ခြင်းသို့မဟုတ်မျိုးသုဉ်းရန်အန္တရာယ်ရှိသောဆေးဖက်ဝင်အပင်မျိုးစိတ်များဆိုင်ရာအချက်အလက်များ။ ယနေ့ရပ်တည်နေသကဲ့သို့၊
ရိုးရာ ဝန်ဆောင်မှုသည်ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင်ရှိသည်။ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်
အစဉ်အလာ၏အရေးပါပုံကိုသတိရှိခြင်းဖြင့်ရိုးရာဆေးဘက်ဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကိုမြှင့်တင်ပါ
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက်ဆေးဝါးနှင့်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်ရိုးရာကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်သူများအားလေ့ကျင့်ပေးခြင်း
ကောင်းမွန်သောအလေ့အကျင့်၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုနှင့်ရေရှည်တည်တံ့သောရိတ်သိမ်းမှုအကြောင်း [47]

၅.၄။ တောင်အာဖရိက

တောင်အာဖရိကရှိနေစဉ်လူ ဦး ရေသန်းပေါင်းများစွာ၏ရိုးရာဆေးများသည်နေ့စဉ်သုံးသည်။ ။
အမှန်မှာခန့်မှန်းခြေအားဖြင့်လူ ဦး ရေ ၈၀% သည်စုပေါင်းဆေးဝါးများကိုသုံးသည်
muti ဟုခေါ်သည်။ Muti သည်ဆေးဖက် ဝင်အပင်မှဆင်းသက်လာသောစကားလုံးဖြစ်ပြီးရိုးရာအစဉ်အလာမှရည်ညွှန်းသည်
အပင်၊ ဓာတ်သတ္တုနှင့်တိရစ္ဆာန်အခြေခံဆေးဝါးများ

သစ်ဥသစ်ဖုများအပြင်တိုင်းရင်းဆေးသည်တိရစ္ဆာန်အစိတ်အပိုင်းများနှင့်သတ္တုဓာတ်များကိုသုံးနိုင်သည်။ သို့သော်သာအပင် muti ကိုရေရှည်တည်တံ့သောဆေးဝါးအရင်းအမြစ်တစ်ခုအဖြစ်ယူဆသည်။ တောင်အာဖရိကရိုးရာအပင်အရောင်များ၊ ပုံစံများနှင့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများစွာရှိသောဆေးဝါးများသည်စွဲမက်ဖွယ်ကောင်းသည်။ ဒါတွေကိုသိဖို့အနုပညာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ် ကျွန်းမာရေးနှင့်သဟဇာတဖြစ်စေရန်၎င်းတို့ကိုမှန်မှန်ကန်ကန်အသုံးပြုရန်၊ ၎င်းသည်အားလုံး၏ ဦး တည်ချက်ဖြစ်သည် တိုင်းရင်းဆေးဆရာများ အပင် muti ကိုအများအားဖြင့်ဈေးကွက်၏သီးခြားကဏ္ဍsectionsများတွင်ရောင်းချသည် တောင်အာဖရိကအတွက်မှာပြထားတဲ့အတိုင်း ပုံ 3 ။

ပုံ ၃။ Johannesburg ရှိ Muti ဈေးကွက် (အရင်းအမြစ် - ရှေးမွလအစများ)

စာမျက်နှာ ၁၅

၂၀၄ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

ပုံ ၃ သည် Johannesburg ရှိ muti ဈေးကွက်ကိုပြသည်။

Sangoma (သို့) Inyanga ဟုလူသိများသောရိုးရာကုထုံး များသည် ဆေးခန်းတွင် ကုသနိုင်သောအစွမ်းရှိသည်။ Bantu တောင်ပိုင်းလူမှုအဖွဲ့အစည်း အမျိုးသမီးရိုးရာကုထုံးပညာရှင်တစ်ဦး နှင့်ပုံမှန်လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုတွင် meth အသုံးပြုသော ods သည်တိုင်ကြားမှု၏သဘောသဘာဝပေါ်မူတည်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်ခေါင်းကိုက်ခြင်းကိုသက်သာစေသည် ဆေးများကိုရှူရှိုက်မိခြင်း (သို့) ရှူရှိုက်ခြင်း၊ ခါးသက်သောဆေးများကိုအစာစားချင်စိတ်ကိုတိုးစေသောဆေးများကိုသုံးသည် စိတ်ကျရောဂါအတွက်ဆေးများ၊ အစာချေဖျက်မှုစနစ်ကိုသန့်ရှင်းစေသောဆေးဝါးများနှင့်ပဋိဇီဝဆေးများသို့မဟုတ် အားနည်းခြင်း (သို့) ရောဂါပိုးအတွက်ခုခံအားကိုးမြှင့်တင်နိုင်သောဆေးဝါးများ။ သူမကလူနာတွေကိုအရင်တိုင်ပင်လေ့ရှိတယ် သင့်တော်သောပျောက်ကင်းစေသောဆေးဘက်ဝင်အပင်ဆေးဝါးများကိုစီမံကွပ်ကဲသည်။

၅.၅ ။ ကင်ညာ

အာဖရိကဆာဟာရအာဖရိကရှိနိုင်ငံများစွာကဲ့သို့ကင်ညာနိုင်ငံတွင်ကျန်းမာရေးလုပ်သားရှားပါးခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့နေရသည်။ အသက်အရွယ်၊ အထူးသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအရရိုးရာဆေးပညာအရသက်သေခံအထောက်အထားများကဖော်ပြသည် THMPs များသည်ကျေးလက်နေဆင်းရဲနွမ်းပါးသူအနည်းဆုံး ၈၀% အတွက်တစ်ခုတည်းသောအဆက်အသွယ်ဖြစ်သည်။ ကင်ညာနိုင်ငံတွင်တိုင်းရင်းဆေးဝါးများနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းအကျဉ်းသာမကရှိသည်။

အစားထိုးကုသမှုများ၏ကျန်းမာရေးအလေ့အကျင့်များ (သို့) ရိုးရာဆေးပညာရှင်များအတွက်လိပ်ချက်များ ကျန်းမာရေးဝါးသွားမှုများအားလုံးအတွက်ကျန်းမာရေးဝါးသွားမှုများပေးရာတွင်သက်ဝင်သောအခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ တစ်ဦးအဖြစ် ရလဒ်အနေနှင့် TMPs များသည်လုံလောက်သောတရားဝင်အစိုးရအသိအမှတ်ပြုမှုမရှိသဖြင့်မကြာခဏဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ကျန်းမာရေးလူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ (HRH) အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းများတွင်ဘေးဖယ်ထားခြင်း၊ ထို့ပြင်သူတို့၏လုပ်ဆောင်ချက်များ စည်းကမ်းမဲ့နေပါ။ လူထုမှရရှိသောအချက်အလက်များအရဆေးရုံများကိုတတ်နိုင်လျှင်ပိုဦးစားပေးသည်။ လက်လှမ်းမမီ၊ THMP များရှိသော်လည်းမိမိကိုယ်ကိုရရှိကုသမှုနှင့်ဆေးဆိုင်များကိုသိသိသာသာအသုံးပြုမှုလည်းရှိသည်။ ပိုးကောင်များ၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့်အသက်အန္တရာယ်မစိုးရိမ်ရသောအခြားအခြေအနေများအတွက် ဦးစားပေးခံရသည်။ ကလေးဝမ်းလျှောခြင်းနှင့်တီဘီရောဂါအဖြစ် [ening]

ကင်ညာအတွက်သမားတော်များလောဘုယျအားဖြင့် "အဖြစ်လူသိများ *laibon*" ဝေး outnumber conventional သို့မဟုတ် allopathic ပံ့ပိုးပေး။ သူတို့၏အလေ့အကျင့်သည်အခြားအာဖရိကနိုင်ငံများနှင့်မတူပါ။ ကြိုးစားသည်။ ကိစ္စအတော်များများမှာသူတို့ကအထူးသဖြင့်ရှိရင်ခေတ်မီဆေးဘက်ဝင်အပင်နှစ်ခုလုံးကိုပေါင်းစပ်ကြတယ် HIV/AIDS၊ သွေးတိုးရောဂါ၊ ကင်ဆာနှင့်ဆီးချိုစသည့်နာတာရှည်ရောဂါများကိုခံစားနေရသည်။

၅.၆။ နိုင်ဂျီးရီးယား

နိုင်ဂျီးရီးယားရှိလူမျိုးစုများအသီးသီးတွင်ကွဲပြားခြားနားသောကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကျင့်သုံးသူများသည်သူတို့၏အနောက်-ern counterparts များ၊ အလေ့အကျင့်ပုံစံသည်အခြားလူမျိုးစုများနှင့်မတူပါ။ Yorubas တို့သည်သူတို့ကိုခေါ်သည် “babalawos” Igbo ကသူတို့ကို “dibia” ဟုခေါ်ပြီးမြောက်ပိုင်းတိုင်းများသို့မဟုတ် Hausas ကသူတို့ကို “boka” ဟုခေါ်ကြသည်။ [၅] ။ ရိုးရာ/ဆေးဘက် ဝင်ဆေးဝါးများသည်အထူးသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသရှိလူများ၏ဘဝကိုထိခိုက်စေသည်။ ရှေးရိုးဆေးပညာကိုသုံးခွင့်ကိုကန့်သတ်ထားသည်။ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့်အပြင် သက်တမ်းလွန်ဆေးဝါးအတုများကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ အနောက်တိုင်းဆေးများ၏တားမြစ်ထားသောကုန်ကျစရိတ်သည်ရိုးရာဖြစ်သည် ဆွဲဆောင်မှုရှိသောဆေးဖြစ်သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့် homeopathy နှစ်ခုလုံးအတွက်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းအမျိုးမျိုးရှိသည်။ ထို့ကြောင့်ခေတ်သစ်တိုင်းရင်းဆေးဆရာအများစုသည်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်သောဗဟုသုတများစွာရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ဂုဏ်သတ္တိများနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရောဂါများ၏ယဉ်ကျေးမှုအမြင်များကိုသူတို့မျှဝေသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုပြုပြင်ခြင်းနှင့်ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့တွင်ခေတ်မီကျွမ်းကျင်မှုများနှင့်နည်းစနစ်များဖြင့်မွေးမြူပါ ဆေးဝါးများ၊ ရောဂါများကိုစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ခေတ်သစ်လူနေမှုပုံစံနှစ်ခုနှင့်နှုတ်ဖြေအင်တာဗျူးများတွင် Saint Rita's Ethnomedical Research မှ Dr. Anselm Okonkwo စင်တာ၊ Enugu၊ နိုင်ဂျီးရီးယား၊ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်တစ်ဦး နှင့် CGP Herba-Medical မှ Mr. Uche Omengoli

အတိုင်ပင်ခံနှင့်သုတေသန၊ နိုင်ဂျီးရီးယား၊ Enugu၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းနည်းပညာရှင်နှစ်ဦး စလုံးကထုတ်ဖော်ပြောကြားသည်။ သူတို့ရဲ့အသိပညာနဲ့ဆေးဘက်ဆိုင်ရာလေ့ကျင့်မှုလက်ဆောင်ကိုအသက်အရွယ်ကြီးရင့်ဆွေမျိုးတွေကလက်ဆင့်ကမ်းပေးခဲ့တာ tutelage နှင့်သဘာဝလွန်နည်းလမ်းနှစ်ခုလုံးဖြင့်လက်တွေ့လည်းရှိခဲ့သည်။ သို့သော်ဗဟုသုတဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ထပ်လေ့ကျင့်မှု၊ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှု၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်တိုးတက်သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဆိုင်ရာစာအုပ်များနှင့်အင်တာနက် သူတို့ကဒီအလေ့အကျင့်ဟာအလွန်အကျွံအမြတ်ရခဲ့တယ်လို့ဆိုခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့်ဝက်ရူးပြန်ရောဂါနှင့်ရှူသွပ်ခြင်းကဲ့သို့သောရှေးရိုးစွဲဆေးပညာကိုဆန့်ကျင်သောရောဂါအချို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရိုးရာဆေးဖြင့်ကုသနိုင်ပါသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည်ရေးစကားအားဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့သည်။ တိတ်ဆိတ်ခြင်းနှင့်ဗေဒင်ဟောခြင်းတို့သည်တဖြည်းဖြည်းမှေးမှိန်သွားပြီးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှလွှဲပြောင်းယူခြင်းခံရသည်။ ကျွမ်းကျင်မှု၊ နားလည်မှုနှင့်လိုအပ်သောခေတ်မီကိရိယာများကိုသုံးပါ။ သို့သော်နှစ်ဦးစလုံးသဘောတူသည်။ တခါတရံမှာသူတို့ရဲ့ရောဂါရှာဖွေရာမှာသုံးတဲ့ "အပင်" တွေရဲ့လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်တဲ့အစွမ်းသတ္တိတွေကြောင့် နှင့်ကုသမှု။ နိုင်ဂျီးရီးယားအခြေစိုက်အကျိုးအမြတ်မယူသောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော Enugu, Scientific for Scientific နိုင်ဂျီးရီးယား၏ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်အသုံးပြုခြင်း၊ စာရေးဆရာသည်အသင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီးဆေးဖက်၏အသုံးဝင်မှုကိုမီးမောင်းထိုးပြရန်ကတိပြုသည်။ အပင်အရင်းအမြစ်များနှင့်သိပ္ပံနည်းကျအကဲဖြတ်ခြင်း၊ ကစားပွဲများအတွက်ဤအရာကိုပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်အသုံးချခြင်း။ လူသား၏အခြေအနေနှင့်ခေတ်မီဆေးဘက်ဆိုင်ရာဗဟုသုတများအတွက်အာဖရိက၏ပံ့ပိုးမှုဖြစ်သည်။ သိက္ခာဖခင်ကြီး Raymond Arazu ၏ဥက္ကဋ္ဌ အသင်း၏နောက်ထပ်ထင်ရှားသောအဖွဲ့ဝင် နာမည်ကျော် silviculturist နှင့် plant taxonomist ဖြစ်သောပါမောက္ခ JC Okafor သည်ကူညီသည်။ အပင်များကိုခွဲခြားသတ်မှတ်ရန်အဖွဲ့ဝင်များ။ အဖွဲ့သည်သက်သေအထောက်အထားများကို အခြေခံ၍ မျှဝေသည်။

ကုတုံးအသိပညာ။ ထိုကဲ့သို့သောအုပ်စုများနှင့်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းများသည်နိုင်ငံရုံးရိုးယားနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင်တည်ရှိသည်။ ASICUMPON နိုင်ငံရုံးရိုးယား၏ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်၎င်းတို့၏ကုသနိုင်သောတန်ဖိုးများကိုစာရင်းပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အခြား စာအုပ်များသည်လည်းအသုံးဝင်သောသတင်းအချက်အလက်များကိုထုတ်လုပ်ပေးခဲ့သည်။ အကြီးမားဆုံးပြဿနာကိုရင်ဆိုင်နေရတုန်းပဲ နိုင်ငံရုံးရိုးယားနိုင်ငံ၌ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်လုံလောက်သောစံချိန်စံညွှန်းနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးစည်းမျဉ်းများမရှိခြင်း [52] သို့သော်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတွင်ပညာတတ်နှင့်သိပ္ပံနည်းကျစိတ်ထားရှိသူများ၏စိတ်ဝင်စားမှုနှင့်ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတို့ပါဝင်သည် ဆေးပညာအလေ့အကျင့်သည် demystified နှင့်ဤလက်ခံနိုင်မှုကိုမြှင့်တက်စေသည်

သံသယဖြစ်ဖွယ်လူ ဦး ရေ၏ရာခိုင်နှုန်းပိုများသောဆေးဝါးများ Dr. ၏ဓာတ်ပုံ Anselm Okonkwo သည် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်နှင့်ပုံမှန်ပညာတတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး **ပုံ ၄** တွင်ဤတွင်ပြထားသည်

သူနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီးနောက်စာရေးဆရာနှင့်ဗဟုသုတရစေသောဆေးဖက်ဝင်အပင်များကုတုံး။

ပုံ ၄။ အင်တာဗျူးအပြီး St Rita's Ethnomedical Research Center, Enugu မှ Dr. Okonkwo နှင့်စာရေးဆရာ။

စာမျက်နှာ ၁၇

၂၀၆ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

၆။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ဆိုးကျိုးများ

ဆိုးရွားသောဆေးဝါးတုံ့ပြန်မှုကို “ ကြားဝင်နှောင့်ယှက်မှုကြောင့်ထိခိုက်စေသောသို့မဟုတ်ဒုက္ခပေးသောတုံ့ပြန်မှု ” အဖြစ်သတ်မှတ်သည်။ အနာဂါတ်စီမံခန့်ခွဲမှုအန္တရာယ်ကိုမျှော်မှန်းသောအန္တရာယ်ပျောက်စေသောပစ္စည်းတစ်ခုအသုံးပြုခြင်းနှင့်ဆက်စပ်နေသည် ကာကွယ်ခြင်း (သို့) ပြတ်သားသောကုသမှုလိုအပ်ခြင်း၊ ဆေးပမာဏနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံပြောင်းလဲခြင်းလိုအပ်သည်။

ဆေးသို့မဟုတ်ဆေးပစ္စည်းကိုရုပ်သိမ်းခြင်း။ ” အနာကျက်စေသောမည်သည့်ပစ္စည်းမဆိုရနိုင်သည်

မလိုလားအပ်သော (သို့) ဆိုးရွားသောဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဓာတုဆေးဝါးများကဲ့သို့အရည်အသွေး၊ ထိရောက်မှု၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏လိုခြုံမှုကိုလည်းစိတ်ချရပါမည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုတွင်တွင်ကျယ်ကျယ်သုံးနေသော်လည်း တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိဆေးဝါးများနှင့်၎င်းတို့၏အစီရင်ခံထားသောအကျိုးကျေးဇူးများသည်၎င်းတို့ကိုလုံးဝအန္တရာယ်မပေးချေ။ အဲ့သလောက် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်ကုတုံးဆိုင်ရာအာနိသင်များကိုထူထောင်ထားပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတို့တွင်ပါ ဝ င်ရန်အလားအလာရှိသည် မှားယွင်းစွာသုံးစွဲခြင်း (သို့) အလွန်အကျွံသုံးစွဲပါကဆိုးရွားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်စေသည်။ ဆိုးကျိုးများဖြစ်နိုင်ခြေ

ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း၊ တာဝန်မဲ့ခြင်း၊ စည်းမျဉ်းမဲ့သုံးစွဲခြင်းနှင့်မရှိခြင်းတို့ကြောင့်ပိုမိုထင်ရှားလာသည် သင့်တော်သောစံသတ်မှတ်ချက် ဤစိုးရိမ်မှုများသည်နိုင်ငံတကာဖိုရမ်များစွာတွင်အာရုံစိုက်ခံခဲ့ရသည်

ဆေးဖက်ဝင်အပင်များသုတေသနနှင့်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း [၅၃] ။ အာဖရိက၏ကြွယ်ဝသောပန်းပင်ပေါင်းမြောက်များစွာပါဝင်သည် အဆိပ်ရှိသောအပင်များသည်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဆေးဖက်ဝင်အသုံးများသော်လည်း အဆိပ်ဖြစ်စေသောပါဝင်ပစ္စည်းများ (ဥပမာ - အာရုံကြောအဆိပ်၊ cytotoxins နှင့်ဇီဝဖြစ်စဉ်အဆိပ်များ) ဤအပင်များမှလူ၏အဓိကကျသောစနစ်ကိုထိခိုက်စေနိုင်သည်

ခန္ဓာကိုယ် (နှလုံးသွေးကြောစနစ်၊ အစာခြေစနစ်၊ endocrine စနစ်၊ ဆီးစနစ်၊ ခုခံအား စနစ်၊ ကြွက်သားစနစ်၊ အာရုံကြောစနစ်၊ မျိုးပွားစနစ်၊ အသက်ရှူစနစ်စသည်) [25]

နိုင်ငံရုံးရိုးယား၊ Lagos မြို့ကြီးတစ်မြို့တွင်ပြုလုပ်သောစစ်တမ်းတစ်ခုတွင်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုအသုံးပြုသူများအကြားတွင်တွေ့ရှိခဲ့သည်

ပုံ (၆) သွေးရည်ကြည်အင်ဇိုင်းအဆင့်များပေါ်ရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ဆေးအာနိသင်ကိုအသုံးပြုမှုကြာရှည် ပုံ ။

သမားရိုးကျဆေးဝါးများ (သို့) ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးအချို့နှင့်ဆေးဝါးများမှန်ကန်သောသက်သေခံကတ်ပြားနှင့် အပင်များကိုအလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းသည်အဆိပ်သင့်စေနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့်မှန်ကန်သော၊ အချိန်မီနှင့်ပေါင်းစည်းဆက်သွယ်ရေးကိုတင်ပြရန်ဤအချိန်သည်အရေးကြီးသည် ဆေးဝါးများစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း၏မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေနှင့်ပေါ်ထွက်လာသောအချက်အလက်များသည်အမှန်တကယ်ဖြစ်နိုင်သည် လူနာများ၏ကျန်းမာရေးနှင့်လိုခြုံမှုကိုတိုးတက်စေသည်။ ဒါကနှစ်နိုင်ငံအကြားတိုးတက်ကောင်းမွန်တဲ့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုတောင်းဆိုပါတယ်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးသူများနှင့်ခေတ်သစ်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပညာရှင်များ၊ သုတေသီများနှင့်ဆေးဝါးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ အာဏာပိုင်များ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်းနှင့်ဆိုးရွားသောဖြစ်ပေါ်မှုတစ်ခုကြားအောင်းနေချိန် ဆုံးဖြတ်လျှင်တုံ့ပြန်မှုသည်ဆေးဝါး၏ရောဂါထိန်းချုပ်မှုနှင့်ဆေးဝါးဆက်စပ်မှုအကဲဖြတ်ရာတွင်ကူညီနိုင်သည်။ Agreement [၂၅] ။ ထိုကဲ့သို့သောသတင်းအချက်အလက်များသည်မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအချက်အလက်များအနက်အဓိပ္ပာယ်မပျက်စေနိုင်ပါ။ အနာဂတ်အသုံးပြုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်အကာအကွယ်လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုလွယ်ကူချောမွေ့စေသည်။

၇။ ရိုးရာအာဖရိကဆေးဝါးနှင့်ခေတ်သစ်နှင့်၎င်း၏ဆက်ဆံရေး ဆေး

အပင်များသည်ကမ္ဘာပေါ်ရှိဆေးဝါးအများစု၏အဓိကအရင်းအမြစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး၎င်းတို့သည်ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည် လူသားတွေကိုကုစားမှုအသစ်တွေပေးပါ။ သဘာဝထုတ်ကုန်များနှင့်၎င်းတို့၏ဆင်းသက်လာမှုများသည်ပိုမိုကိုယ်စားပြုသည် ဆေးသုံးသောဆေးအားလုံး၏ ၅၀% ထက်မြင့်သောအပင်များသည်၂၅% ထက်ပိုများသည်။ ဒါတွေပါ

စာမျက်နှာ ၁၉

၂၀၈ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်ပိုအရေးကြီးသော်လည်းစက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုတွင်အတော်လေးသက်ဆိုင်သည်မှာသေချာသည် ဆေးဝါးစက်ရုံများသည်၎င်းတို့ကိုအရင်းအမြစ်တစ်ခုအနေနှင့်ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာကြသည်ဟူသောသဘောဖြင့်ကမ္ဘာကြီးသည် ခေတ်သစ်ဆေးဝါးများ၏ဓာတုပေါင်းစပ်မှု၌ ဦးဆောင်သည်။ [၂၄၊ ၅၈] အာဖရိကအပင်အရေအတွက် ခေတ်သစ်ဆေးပညာမှာသူတို့ရဲ့နည်းလမ်းကိုတွေ့ခဲ့တယ်။ဤအပင်များကိုရှေးယခင်ကတည်းကအသုံးပြုခဲ့ဖူးသည် ခေတ်အဆက်ဆက်တိုးတက်လာသောသိပ္ပံနည်းကျကျွမ်းကျင်မှုများမှတစ်ဆင့်အရေးကြီးသောဆေးဝါးများ၏အရင်းအမြစ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့သောဆေးဝါးများနှင့်၎င်းတို့၏အရင်းအမြစ်များဥပမာများပါဝင်သည်။

သွေးလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာရောဂါများကိုကုသရန်နှင့်သွေးတိုးအတွက် reserpine ကိုကုသရန် Ajmalicine *Rauwolfia serpentina* မှသေချာနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရောဂါနှစ်ခုစလုံး ကို Parkinsonism အတွက် L-Dopa ကရရှိသည် ကနေ *Mucuna* မျိုးစိတ် vinblastine နှင့် vincristine ကနေသွေးကင်ဆာ၏ကုသမှုများအတွက်အသုံးပြု *Catharanthus roseus* ၊ *Physostigma venenosum* မှ physostigmine သို့မဟုတ် Calabar bean ကိုသုံးသည် cholinesterase inhibitor, အပင်မှ *Strychnos* မှရရှိသောမြှားအဆိပ်မှ strychnine *Atropa belladonna* အရွက် မှ *nux-vomica* , atropine နှင့် hyoscine အခြားအာဖရိကတစ် ဦး အလားအလာရှိသောဆေးဝါးအလားအလာရှိသောအပင်များတွင် *Garcinia kola* , *Aframomum melegueta* ၊ *Xylopi aethiopica* , *Nauclea latifolia* , *Sutherlandia frutescens* , *Hypoxis hemerocallidea* (အာဖရိကတောရိုင်း အလူး) နှင့် *Chasmanthera* တို့အပါအဝင်ကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးအလားအလာအရင်းအမြစ်များအဖြစ် မှီခိုအားထားရသည် သက်သေလှုပ်ရှားမှုများနှင့်အတူ HIV ပိုး [59] အနေဖြင့် *Cajanus cajan* , *Balanites aegyptiaca* , *Acanthospermum hispidum* , *Calotropis procera* , *Jatropha curcas* စသည်ဖြင့်ကင်ဆာရောဂါဖြစ်နိုင်ခြေအရင်းအမြစ်များအဖြစ် ကိုယ်စားလှယ် (၆၀) *Garcinia kola* အစေ့မှ bollavonoids ကဲ့သို့ kolaviron ကဲ့သို့သော အခြားအပင်များ၊ antihepatotoxic လုပ်ဆောင်ချက်ရှိသည်။

၈။ ရိုးရာဆေးဘက်ဝင်အပင်၏အားသာချက်များနှင့်အားနည်းချက်များ

အနောက်တိုင်း (သို့) ရိုးရာဆေးနှစ်မျိုးလုံးမှာသူတို့ရဲ့စိန်ခေါ်မှုတွေနဲ့လာပါတယ်။ လောလောဆယ်မှာရှိပါတယ်

[illegible]

၈.၁ ။ အားသာချက်များ

အာဖရိကဆေးဘက်ဝင်ဆေးဝါးသည်၎င်းသည်စိတ်၊ ဝိညာဉ်နှင့်ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းသည့်အဓိပ္ပာယ်ဖြင့်“ အလုံးစုံ” ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်။ ၎င်းကိုဈေးသက်သက်သာသာနှင့်လူအများစု အထူးသဖြင့်ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက်အလွယ်တကူရနိုင်သည်။ အဲဒါလည်းဖြစ်တယ်။ မူလဇာတိဖြစ်ခြင်းထက်ရှေးရိုးဆေးထက်အများကြီးပိုလုံခြုံသည်ဟုယူဆကြသည်။

၈.၂ ။ အားနည်းချက်များ

အားနည်းချက်အချို့မှာလွဲမှားသောမှားယွင်းသောရောဂါလက္ခဏာများပါ ဝင်သည်။ဟိ
ဆေးပမာဏသည်အများအားဖြင့်မရေရမဖြစ်ပြီးဆေးဝါးများကိုမသိရှိရှင်းသောအခြေအနေများအောက်တွင်ပြင်ဆင်ထားသည်။
ဈေးကွက်တွင်ရောင်းချသောဆေးဖက်ဝင်အပင်များပြင်ဆင်မှုများစွာကို microbial ညစ်ညမ်းမှုဖြင့်သက်သေပြသည်
[၅၇] ။ အသိပညာကိုလျှို့ဝှက်ဖုံးအုပ်ထားဆဲဖြစ်ပြီးအလွယ်တကူမဖြန့်ဝေနိုင်သေးပါ။ အချို့
ရိုးရာစလေ့များနှင့်ဘာသာရေးခွဲခြားမှုများပါ ဝင်သောအလေ့အကျင့်များသည်ရိုးရာအစဉ်အလာသမားများ၏ဘောင်ထက်ကျော်လွန်သည်
ခရစ်ယာန်များကိုသို့၎င်းကိုနားမလည်နိုင်သော၊ လက်မခံနိုင်သော၊ ၎င်းကိုရယူရန်ခက်ခဲသည်
ဝန်ဆောင်မှုများ [၈၊ ၆၂]

စာမျက်နှာ ၂၀

အဖရိကရိုးရာဆေးပညာတွင် Herbal ဆေးဝါးများ
<http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.80348>

၂၀၉

၉။ နိဂုံး

အနောက်တိုင်းဆေးမထွန်းကားမီအချိန်ကအာဖရိကန်များသည်သူတို့၏ကိုယ်ပိုင်ထိရောက်သောနည်းလမ်းကိုတီထွင်ခဲ့ကြသည် မည်သည့်ဘက်မှမျှမရှိ။ ဝ ဝ ညာပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်စေ၊ ရောဂါဖြစ်စေသောရောဂါများကိုဖြစ်စေကိုတွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု [၆၃] အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာအရဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်အဖြစ်များဆုံးသောဆေးဖြစ်သည်။ သမားရိုးကျတည်ရှိနေသော်လည်းမူလကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၏သက်ဆိုင်ရာပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည် အနောက်တိုင်းဆေးပညာ တိုးတက်လာသောအပင်အမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်မှုနည်းလမ်းများနှင့်သိပ္ပံနည်းကျ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများသည်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားဆေးများ၏ယုံကြည်လက်ခံနိုင်မှုနှင့်လက်ခံနိုင်မှုကိုမြှင့်တက်စေခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် လက်၊ အသိအမြင်နှင့်နားလည်မှုတို့တိုးပွားလာခြင်းသည်မှော်အတတ်နှင့်အညီလျော့ကျသွားသည် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ကုသနိုင်သောဂုဏ်သတ္တိများနှင့်ဆက်နွယ်သော "gimmicks" ထို့ကြောင့်ဆေးဘက်ပင်အပင်ပေါင်းများစွာ cines များသည်ယေဘုယျအားဖြင့်လုံခြုံပြီးထိရောက်မှုရှိသည်ဟုမှတ်ယူကြသည်။ သို့သော်ဤအရာကိုလည်းဖန်တီးခဲ့သည် ငရုတ်သီးစိမ်း၊ အကြီးအကျယ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်စမမိသောဆေးဘက်ပင်အပင်အမျိုးမျိုးကိုရောင်းချခြင်းတို့အတွက်အခန်း စီးပွားရေးသည်အမြတ်အစွန်းရလာသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်အတိုင်းဖြစ်သည်။

အာဖေကရီးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားဖြင့်အောင်မြင်နိုင်သောတောကပ်ပသောအနာကပ်ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။ ပူးပေါင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းခြင်းနှင့်ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အထူးသဖြင့်သမားရိုးကျကျန်းမာရေး ပညာရပ်အတော ထိုသို့ပူးပေါင်းခြင်းသည် ဝန်ဆောင်မှုနှင့်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုမမှီကပ်တိုးမြှင့်နိုင်သည့် စီးပွားရေးလောကအတွက်အင်အားရရှိမှုပျံ့ချရေး ရိုးရာဆေးပညာနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများအချို့အဟန့်မြင့်လာမည် သိပ္ပံနည်းကျအကဲဖြတ်ထားသောတိုင်းရင်းဆေးဝါးများကိုပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ဆေးရုံမရှိမကွဲတက်စေသည်။

ကျေးလက်လူ့ဦးရေအတွက်ရည်ညွှန်းချက် သို့မဟုတ်ပြည်ပမှတင်သွင်းသောဆေးဝါးများ၏ကုန်ကျစရိတ်ကိုလျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းနှစ်ခုလုံးတွင်နိုင်ငံများ၏ ၀.၆ ငွေနှင့်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကိုတိုးပွားစေပါသည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှဆေးဖက်ဝင်အပင်များကိုအကြီးအကျယ်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်ရိတ်သိမ်းခြင်းတို့ပြုလုပ်လိမ့်မည် သုတေသန၊ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုနှုန်းကိုမှုလုပ်ငန်းများအတွက်လုံလောက်သောကုန်ကြမ်းများပံ့ပိုးပေးပါ တင်ပို့ရန်ထုပ်ပိုး။

မကြာမီကာလအတွင်းအာဖရိက၌ဆေးဘက်ဝင်ဆေးဝါးများ၏နယ်ပယ်သည်အလွန်ကျယ်ပြန့်သော်လည်း စွန့်ပစ်ခြင်းသည်အဓိကဖြစ်သည်။

ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့်စနစ်သတ်မှတ်ချက်အရင်းမြှောက်မှုပုံစံ၊ ပြဿနာတိုင်းနှင့်ဆိုင်ရာအသိပညာများနှင့်သေသတိဝင် herballa ရုက္ခဗေဒဆိုင်ရာသတ်မှတ်အချက်အလက်များပေးရန် pharmacopeta လိုအပ်သည်။

အပင်များ၊ အကျကြည့်မှန်အသေးစိတ်များ၊ ဆိုလိုသည်မှာဆေးဝါးခွဲခြားသိမြင်မှု၊ ဇာစ်မြစ်၊ ဖြန့်ဖြူးမှု၊ ethnobotanical သတင်းအချက်အလက်များ၊ ဓာတုပါဝင်ပစ္စည်းများနှင့်စုစည်းတည်ဆောက်ပုံများ၊ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှုနှင့်လမ်းများ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအချက်အလက်များ၊ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများနှင့်အထူးအချက်အလက်များအပါအဝင် macological ပရိုဖိုင်နှင့်လက်တွေ့လေ့လာမှုများ

ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ [၂၊ ၆] ထိုကဲ့သို့သောတင်းအချက်အလက်များကြွယ်ဝခြင်းသည် pro-uniformity ကိုဆောင်ကြဉ်းပေးလိမ့်မည်မှာသေချာသည်။
duction အရည်အသွေး။ အာဖရိကဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားယုတ်ညံ့သည်ဟုရှုမြင်ခြင်းထက်၎င်းသည်သေးငယ်သောနိုင်ငံသည်
လက်ရှိကဲ့သို့သောပေါ်ထွက်လာသောရောဂါနှစ်မျိုးလုံး၏ကုသမှုကိုအဖြေပေးရန်ဖြစ်သည်
ငှက်များ၊ HIV/AIDS၊ အိဘိုလာ၊ ဇီကာစသည်ဖြင့်ရှေးရိုးဆေးပညာကိုဆန့်ကျင်သည်။

၉.၁ ။ အနာဂတ်အမြင်များ

ဤဒေသရှိအနာဂတ်ရှုထောင့်များပါဝင်သည်။

- ၁ အာဖရိကဒေသရှိနိုင်ငံအားလုံးသည်ရိုးရာဆေးဘက်ဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကိုအသိအမှတ်ပြုရန်ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်သည်။
သေချာစေရန်အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်မည့်စည်းမျဉ်းများနှင့်မူဝါဒများကိုထုတ်ခြင်းဖြင့်

စာမျက်နှာ ၂၁

၂၁၀ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

THP များသည်အရည်အချင်းပြည့်မီပြီးအသိအမှတ်ပြုခံရသော်လည်းတစ်ချိန်တည်းတွင်သူတို့၏ရိုးရာဓလေ့များနှင့်ဓလေ့ထုံးတမ်းများကိုလေးစားလိုက်နာသည်အခွန်ငှာန။ ၎င်းတို့ကိမ္မကြာဇဏလိုင်စင်သက်တမ်းတိုးရန်စစ်မှန်သောလိုင်စင်များနှင့်လည်းထုတ်ပေးရပါမည်။

- ခ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန်အထောက်အကူဖြစ်စေသောပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကိုပံ့ပိုးပေးမည့်စနစ်များကိုထည့်သွင်းပါ
အဆောက်အဦး၊ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပြင်ရိုးရာဆေးဘက်ဝင်အပင်ထွက်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ခြင်း
အဆင့်အတန်းမြင့် cines များ
- ဂ ရိုးရာဆေးဘက်ဝင်အပင်၏အရေးကြီးပုံကိုကောက်ယူပြီးအစည်းအဝေးကိုပေါင်းစပ်ခြင်း
ငှက်ဖျား၊ အိတ်ချ်အိုင်စွိ/အေအိုင်အီအက်စ်၊ ဆီးချိုရောဂါ၊ တစ်စဉ်စသည့် ဦး စားပေးရောဂါများကိုတိုက်ဖျက်ရန်ဆေးဖြစ်သည့်
ဆဲလ်သွေးအားနည်းရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါနှင့်တီဘီရောဂါ

ဒါလည်း အာဖရိကရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ဆေးပညာစံများကိုနိုင်ငံတကာစံနှုန်းများသို့မြှင့်တင်ပါ
နိုင်ငံပေါင်းစုံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှတစ်ဆင့်

ဤအရာများအောင်မြင်လျှင်အာဖရိကဆေးဖက်ဝင်အပင်များသည်ကမ္ဘာပေါ်တွင်လေးစားဖွယ်အနေအထားတစ်ခုသို့ရောက်စေလိမ့်မည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်။

စာရေးသူအသေးစိတ်

Ezekwesili-Ofilì Josephine Ozioma* & Okaka Antoinette Nwamaka Chinwe

*အဆက်အသွယ်အားလုံးကို ezekjojo@yahoo.com သို့လိပ်စာပေးပါ

အသုံးချဇီဝဓာတုဗေဒနှင့် Nnamdi Azikiwe တက္ကသိုလ်၊ Awka၊ နိုင်ဂျီးရီးယား

ကိုးကား

[1] Natakō L: “African African Herbalist” အာဖရိကရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားဂုဏ်ပြုခြင်း သုတေသနဆေးခန်းသတင်းလွှာ။ အထူးထုတ်ဝေမှု - HIV/AIDS ၂၅ နှစ် ၂၀၀၆; (၁၀) ၁ ။

- [2] Chayapornchai P၊ ခုတ်ပြောင်းပေးသော အာဖရိက သမားတို့၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေအထားကို စိစစ်ချက်။ [http://www.himathai.com/health/2017/11/18/](#) [Accessed: November 18, 2017]
- [3] Mahomoodally MF အာဖရိကရှိ ရိုးရာဆေးပညာ: အစွမ်းထက်အာဖရိကဆယ်ဦး၏ အကဲဖြတ်ချက်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအထောက်အထားများကို အခြေခံဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် အစားထိုးဆေးပညာ Epub ဒီဇင်ဘာ ၃၊ ၂၀၁၃။ DOI: ၁၀.၁၁၅၅/၂၀၁၃/၆၁၇၄၅၉ [Accessed: October 30, 2017]
- [4] Sofowora EA အာဖရိကရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့် ရိုးရာဆေးပညာများ ပထမအကြိမ် Somerset နယူးဂျာစီပြည်နယ်: John Wiley and Sons Ltd; ၁၉၈၂။ ၈၈။ ၅၅-၆၂
- [5] အမွဒူလာဟီ AA အာဖရိကရှိ ရိုးရာဆေးဝါးများ၏ ခေတ်စားလာမှုများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ အာဖရိကဂျာနယ်ရှိရာ၊ ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးနှင့် အစားထိုးဆေးဝါးများ ၂၀၁၁; 8 (5 Suppl): 115-123 ။ DOI: 10.4313/ajteam.v8i5S.5 [Accessed: November 12, 2017]
- [6] Mokgobi MG အာဖရိကရှိ ရှာကျသမျှကို နားလည်ခြင်း။ Afr J Phys ကျန်းမာရေးအသိပညာပေး Recreat Dance ။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်: ၂၀ (နောက်ဆက်တွဲ ၂): ၂၄-၃၄

စာမျက်နှာ ၂၂

အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာတွင် Herbal ဆေးဝါးများ
<http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.80348>

cc/

- [၇] Ayodele SJ ကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် Yoruba ယဉ်ကျေးမှုတည်ဆောက်မှု။ Nordic ဂျာနယ် အာဖရိကလေ့လာရေး။ နိုင်ငံရေးသား: Ibadan စာနယ်ဇင်းတက္ကသိုလ် ၂၀၀၂; ၁၁ (၃): ၃၂၂-၃၃၅
- [၈] White P. ဂါနာရှိအာဖရိကရိုးရာဘာသာရေး၌ရောဂါနှင့်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအယူအဆ။ HTS ဘာသာရေးလေ့လာရေး။ ၂၀၁၅; ၇၁ (၃): ၅
- [၉] Kofi-Tsekpo M. ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်၌အာဖရိကရိုးရာဆေးဝါးများကိုထည့်သွင်းခြင်း အာဖရိကတွင်အပူချိန် အာဖရိကကျန်းမာရေးသိပ္ပံဂျာနယ် ၂၀၀၄; 11 (1-2): i-ii
- [၁၀] ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ရိုးရာဆေးဝါးနှင့်ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးများ၏တရားဝင်အဆင့်အတန်း အခြားရွေးချယ်စရာဆေးပညာ: ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။ ဂျီနီဗာ: WHO; ၂၀၀၁ ခုနှစ်
- [၁၁] Phua DH, Zosel A, Heard K. အာဟာရဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများနှင့်ဆေးဘက်ဝင်အပင်ထွက်အဆိပ်များ သူတို့ကိုကြိုတင်ခန့်မှန်းရန်နှင့်၎င်းတို့ကိုမသိသိစွဲမိခံနိုင်ရမည်။ ထွန်းသစ်စီနိုင်ငံတကာဂျာနယ် ဆေး။ ၂၀၀၉; 2 (2): 69-76
- [၁၂] Tabuti JZRS Budiope County ရှိငှက်ဖျားရောဂါကုသရာတွင်အသုံးပြုသောဆေးဘက်ဝင်အပင် ယူဂန်ဒါ၊ Budiope ကောင်တီ၏ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာမှု Ethnopharmacology ဂျာနယ်။ ၂၀၀၆; ၁၁၆ : ၃၃-42. The Garden Club of America/Makerere တက္ကသိုလ် Anne S. Catham Fellowship ၌ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာရုက္ခဗေဒ၊ Makerere တက္ကသိုလ်
- [၁၃] Anoka AN ငှက်ဖျားရောဂါကိုကုသရာတွင်အသုံးပြုသော Herbal ဆေး: *Vernonia amygdalina* : An အထောက်အထားနှင့်ဆေးဝါးဗေဒ၏ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် In: Acree B, အယ်ဒီတာ အဆိပ်နှင့်ဆေးစစ်ဆေးခြင်း။ ခရိုအေးရှား: InTech; ၂၀၁၂ ခုနှစ်
- [၁၄] ငှက်ဖျားအတွက် Wilcox MI, Bodeker G. ရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ဗြိတိသျှဆေးပညာဂျာနယ် ၂၀၀၄; ၁၃ : ၁၁၅၆-၁၁၅၉
- [၁၅] ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO ရိုးရာဆေးပညာမဟာဗျူဟာ ၂၀၀၂-၂၀၀၅ ဂျီနီဗာ WHO စာနယ်ဇင်း; ၂၀၀၂ ခုနှစ်
- [၁၆] Sofowora EA အာဖရိကရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်ရိုးရာဆေးပညာများ 2nd ed ကို Ibadan၊ နိုင်ငံရေးသား: John Wiley and Sons Ltd, Spectrum Books; ၁၉၉၃။ ၈၈။ ၅၅-၆၂
- [၁၇] Parmer V. Herbal Medicine: ၎င်း၏အဆိပ်အာနိသင်နှင့်မူးယစ်ဆေးဝါးတို့ပြန့်ပွားမှုများ။ အိန္ဒိယ Anaes-ဆေးပညာဖိုရမ်၊ ၂၀၀၅။ ၈၈-၉၉
- [၁၈] Okafor JC, Ham R. ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဆေးဖက် ဝ င်အပင်များအသုံးပြုခြင်းနှင့်ထိန်းသိမ်းခြင်း

နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းတော်ဝင်ပိုင်း အာဖရိကဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်

[၁၉] ASICUMPON နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ စာရင်းနှင့်၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှု Enugu, နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်
Trinity-Biz ထုတ်ဝေသူများ၊ ၂၀၀၅

[၂၀] Okafor JC နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ စာရင်းနှင့်၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှု Enugu, နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်
အခြေအနေများနှင့်အခြေအနေများ Ibadan, နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ် ၂၀၁၃ ခုနှစ်

[၂၁] Iwu MM အာဖရိကဆေးဖက်ဝင်အပင်များလက်စွဲစာအုပ် 2nd ed ကို လန်ဒန်၊ နယူးယောက်၊ ဝါရှင်တန်
DC: CRC စာနယ်ဇင်း၊ ၂၀၁၄

[22] Oreagba IA, Oshikoya KA, Amachree M. ဂျီစီဒေသခံများအကြား Herbal ဆေးဝါးကိုသုံးသည်။
နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ BMC အခမဲ့နှင့်အစားထိုးဆေးဝါးများ ၂၀၁၁; ၁၁ : ၁၁၇-၁၂၄။ DOI: 10.1186/
၁၄၇၂-၆၈၂၂-၁၁-၁၁၇

စာမျက်နှာ ၂၃

၂၃ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

[23] Dawang DN, Mashat MV, Nyam DB, Pam PG, Tongwring DP လူမျိုးရေးဆိုင်ရာလေ့လာမှုများ
နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ Plateau ပြည်နယ်၊ Barkin Ladi ဒေသအစိုးရနယ်မြေဆေးဖက်ဝင်အပင်များ IOSR
ဆေးဝါးနှင့်ဇီဝသိပ္ပံဂျာနယ်။ ၂၀၁၆; ၁၁ (၁): ၁၈-၂၂

[၂၄] Akerele O. ရိုးရာဆေး၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ မပစ်ပါနှင့်။
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဖိုရမ် ၁၉၉၃; ၄ : ၃၉၀-၃၉၅

[၂၅] Kamsu-Foguem B, Foguem C. အာဖရိကဆေးဘက်ဝင်အပင်အချို့တွင်မူးယစ်ဆေးဝါးတုံ့ပြန်မှုများ
စာပေပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သူများအားတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။ ပေါင်းစည်းဆေးသုတေသန။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊
၃ (၃): ၁၂၆-၁၃၂

[၂၆] Mhame PC, Busia K, Kasilo MJK။ အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာ၏လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု
အာဖရိကကျန်းမာရေးစောင့်ကြည့်မှု ၂၀၁၀ ခုနှစ်ထုတ်စာစောင် ၁၃။ www.ahp.afro.int/en/ahm/issue/3 တွင်ရရှိနိုင်သည်
[Accessed: ဒီဇင်ဘာလ 2, 2017]

[၂၇] ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာနှင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေ
Herbal Medicine: WHO ၏ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစစ်တမ်းတစ်ခု၏အစီရင်ခံစာ။ ဂျီနီဗာ: WHO; ၂၀၀၅

[၂၈] Tasha D. ရိုးရာအာဖရိကအနာရောဂါငြိမ်းစရာ။ ၂၀၁၂ ၁၂.၀၇.၂၀၁၅။ www.africanholo- မှာရနိုင်ပါတယ်။
caust.netnews-ah/trad/healing.html [Accessed: November 2, 2017]

[၂၉] Andah BW နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ စာရင်းနှင့်၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှု Enugu, နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်
စာ။ ၁၁-၁၂

[၃၀] Olupona JK နေနှင့်စကြာတက်ထိန်းညှိပေးသူ- Ifa ဗေဒင်ဟောခြင်းနှင့်ပျောက်ကင်းခြင်း
နိုင်ငံတော်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာပြဿနာများ Yorubas တို့တွင် Winkelman M, Peeks PM, အယ်ဒီတာများ။
ဗေဒင်ဟောခြင်းနှင့်ကုသခြင်း အစွမ်းထက်ရူပါရုံ။ Tucson, Arizona: Arizona စာနယ်ဇင်းတက္ကသိုလ်၊
၂၀၀၄

[၃၁] Cumes D. Divination_bones ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ http://davidcumes.com/divining_bone တွင်ရရှိနိုင်သည်။
html [Accessed: November 20, 2017]

[၃၂] Omonzejele PF ကျန်းမာရေး၊ ရောဂါနှင့်ကုသမှုဆိုင်ရာအာဖရိကအယူအဆများ၊ လူမျိုးစုဆိုင်ရာစုံစမ်းရေး
ရှာဖွေသူ။ ၂၀၀၈; 4 (2): 120-123။ DOI: 10.1016/j.explore.2007.12.001

[၃၃] Thorpe SA အာဖရိကရိုးရာဘာသာရေး Pretoria: တောင်အာဖရိကစာနယ်ဇင်းတက္ကသိုလ်၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်

[၃၄] Westerlund D. အာဖရိကဌာနေတိုင်းရင်းသားများဘာသာရေးနှင့်ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း Leiden: Brill NV;
၂၀၀၆

[35] Idowu B. အာဖရိကရိုးရာဘာသာရေး: အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် လန်ဒန်: Orbis စာအုပ်များ; ၁၉၇၃။ SCM

- [36] T. Talensi တိရိစ္ဆာန်ယဇ်ပူဇော်ခြင်းနှင့်၎င်း၏ရှေးဟောင်းသုတေသနသက်ရောက်မှုများကိုထည့်သွင်းပါ။ ကမ္ဘာ့ရှေးဟောင်းသုတေသန 2010b; ၄၂ : ၂၃၁-၂၄၄
- [၃၇] Avorgbedor D. Bildung Dee Hoo! အနာကျက်ခြင်းနှင့် exorcism ကျင့်စဉ်များတွင် Sonic articulations Anio-Ewe ၏ ဂီတလောက။ ၂၀၀၀; ၄၂ (၂): ၉-၂၄
- [၃၈] Adjaye JK Akan libations ၏စွမ်းဆောင်နိုင်မှု: အိမ်ခြံမြေလူမျိုးစုတည်ဆောက်မှု ဂါနာလေ့လာရေး ၂၀၀၁; ၄ : ၁၀၇-၁၃၈
- [၃၉] Sundermeier T. အာဖရိကရိုးရာဘာသာရေးများတွင်တစ် ဦး ချင်းနှင့်အသိုင်းအဝိုင်း Munster: LIT Verlag; ၁၉၉၈

စာမျက်နှာ ၂၄

အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာတွင် Herbal ဆေးဝါးများ
<http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.80348>

၂၁၃

- [၄၀] Dime CA အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာ။ Ekpoma: Edo ပြည်နယ်တက္ကသိုလ် စာနယ်ဇင်း; ၁၉၉၅ ခုနှစ်
- [41] Oduro T, Hennie P, Nussbaum S, Brain B. အာဖရိကလမ်းစဉ်တစ်ခု: လက်တွေ့ပိတ်ဆက်ခြင်း African Instituted Churches နှင့်သူတို့၏ရည်ရွယ်ချက် Wellington: ခရစ်ယာန် စာပေရန်ပုံငွေနှင့်သမ္မာကျမ်းစာမီဒီယာ၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်
- [၄၂] Tabi MM, Powell M, Hodnicki D. ဂါနာတွင်ရိုးရာကုထုံးများနှင့်ခေတ်မီဆေးများကိုအသုံးပြုခြင်း။ နိုင်ငံတကာသူနာပြုပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ၂၀၀၆; ၅၃ : ၅၂-၅၈
- [43] Gyekye K. အာဖရိကဒဿနဒဿနအတွေး၏အက်ဆေး: Akan အယူအဆအယူအဆ Philadelphia: ဘုရားကျောင်းတက္ကသိုလ်စာနယ်ဇင်း; ၁၉၉၅ ခုနှစ်
- [၄၄] Adusi-Poku Y, Okire LKN, Lortsi-Akakpo FK, Fleischer TC, Mensah MLK, Arhin P, et al ။ ဂါနာနိုင်ငံရှိဆေးဘက်ဆိုင်ရာဆေးပညာရှင်များအားအကဲဖြတ်ခြင်း၊ မော်ဒယ်တစ် ဦး အာဖရိကရိုးရာ၊ ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးနှင့်အစားထိုးဆေးဝါးများဂျာနယ် ၂၀၁၀; ၇ (၁): ၈၅-၈၇
- [45] အာဖရိကရိုးရာဆေးပညာ၏ Tembo M. အခြေခံမူများနှင့်နည်းလမ်းများ ၂၀၁၆ တွင်ရနိုင်သည်။ culture.com အတွက် www.hunger [Accessed: November 6, 2017]
- [46] Tambwe အမ်တန်ဇန်းနီးယား၊ ရိုးရာဆေးဝါးသည်ကျန်းမာရေး၌နေရာယူသည်။ တန်ဇန်းနီးယားနေ့စဉ်သတင်း (Dar-es Salaam) allafrica.com/stories/201211040038.html [တွင်ရယူနိုင်သည်။ နိုဝင်ဘာလ 4, 2017]
- [47] Kayombo EJ, Mahunnah RLA, Uiso FC ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏အလားအလာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ တန်ဇန်းနီးယားရှိရိုးရာထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ရိုးရာဆေးပညာ မနုဿဗေဒ။ ၂၀၁၃; ၁ : ၁၀၈ ။ DOI ၁၀.၄၁၇၂/၂၃၃၂-၀၉၁၅.၁၀၀၀၁၀၈
- [48] ရှေးမူလစစ်မြစ်များ၊ အတိတ်ကလူသားများသမိုင်းကိုပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရိုးရာဆေးပညာနှင့် ခေတ်သစ်ကမ္ဘာ၌ကုစားခြင်း၌၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍ <https://en.wikipedia.org/wiki/မှရယူနိုင်ပါသည်။> ဖိုင် [Accessed: November 6, 2017]
- [၄၉] Lambert J, Leonard K, Mungai G, Ominde-Ogaja E, Gatheru G, Mirangi T, Owara J, Herbst CH, Ramana GNV, Lemiere C. ရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များအားဆေးပညာပံ့ပိုးမှု ကင်ညာကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးအပ်ခြင်းသို့လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သူများ-လူထုကျန်းမာရေးရှာဖွေခြင်းမှရလဒ်များ အမူအရာမွမ်းမံမှုများနှင့်ရိုးရာဆေးဘက်ဝင်အပင်ဆေးဝါးဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူစစ်တမ်း။ ကျန်းမာရေး၊ အာဟာရနှင့်လူ ဦး ရေ (HNP) ဆွေးနွေးချက်စာတမ်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဘာသာပြန်လုပ်ခဲ့သည် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး/ကမ္ဘာ့ဘဏ် NW ဝါရှင်တန်ဒီစီ။
- [50] Kigen GK, Rono HK, Kikpore K, Rotich J. ရိုးရာဆေးဘက်ဝင်အပင်၏လက်ရှိခေတ်ရေစီးကြောင်း ကင်ညာတွင်လုပ်ဆောင်မှု - သုံးသပ်ချက် ဆေးဝါးဗေဒနှင့်ကုထုံးအာဖရိကဂျာနယ် ၂၀၁၃; ၂ (၁): ၃၂-၃၇

[၅၁] Abd El-Ghani MM နိုင်ဂျီးရီးယားတွင်ရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မြောက်အမေရိက၏ဇီဝဗေဒဂျာနယ် ၂၀၁၆; ၇ (၅): ၂၂၀-၂၄၇

[၅၂] Ekeanyanwu CR နိုင်ဂျီးရီးယားတွင်ရိုးရာဆေးဝါး၊ လက်ရှိအခြေအနေနှင့်အနာဂတ်ဆေးဝါးဗေဒသုတေသနဂျာနယ် ၂၀၁၁; ၅ (၆): ၉၀-၉၄

[၅၃] Angell M, Kassier JP အခြားနည်းလမ်း- စမ်းသပ်မှုမရှိသော၊ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသောအန္တရာယ်များ edies ။ နယူးအင်္ဂလန်ဆေးပညာဂျာနယ်။ ၁၉၉၈; ၃၃၉ : ၈၃၉-၈၄၁

စာမျက်နှာ ၂၅

၂၁၄ ဆေးဘက်ဝင်အပင်

[54] Bury RW, Fullinfaw RO, Barraclough D, Muiriden KD, Molds RF, Anghie T. ပြဿနာဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်အတူ။ ဩစတေးလျဆေးပညာဂျာနယ် ၁၉၈၇; ၁၄၆ : ၃၂၄-၃၂၅

[၅၅] Oshikoya KA, Njokunma OF, Chukwura HF, Ojo OI နိုင်ဂျီးရီးယားတွင်မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုးရွားသောတုံ့ပြန်မှုများကလေးများ။ ကလေးအထူးကုနှင့်မီးယပ်ဆေးဝါးကုထုံး။ ၂၀၀၇; ၈ : ၈၁-၈၈

[၅၆] ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO ရိုးရာဆေးဝါးမဟာဗျူဟာ ၂၀၀၂-၂၀၀၅ ၂၀၀၂။ WHO ဂျီနီဗာ WHO၊ ၂၀၀၂

[57] Ezekwesili-Ofili JO, Onyemelukwe NF, Asogwa P, Orji I. bioload နှင့် aflatoxin ပေါင်းစပ်မှု နိုင်ဂျီးရီးယားရှိပြည်နယ်များမှဆေးဘက်ဝင်ဆေးများတံ အာဖရိကရိုးရာဂျာနယ်၊ ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးများနှင့်အစားထိုးဆေးဝါးများ။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်; ၁၁ (၃): ၁၄၃-၁၄၇

[58] Hamman O. ပူးတွဲ ICUN-WWF အပင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအစီအစဉ်နှင့်၎င်း၏အကျိုးစီးပွားဆေးဖက်ဝင်အပင်များ Akerele et al, အယ်ဒီတာများ။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များထိန်းသိမ်းခြင်း ကိန်းဘရစ်ချ်ကင်းဘရစ်တက္ကသိုလ်စာနယ်ဇင်း; ၁၉၉၁။ ၈၈။ ၁၉၉-၂၁၂

[59] Street RA, Prinsloo G. တောင်အာဖရိက၏စီးပွားဖြစ်အရေးပါသောဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ဓာတုဗေဒဂျာနယ်။ ၂၀၁၃: ၂၀၅၀၄၈ ။ DOI: ၁၀.၁၁၅၅/၂၀၁၃/၂၀၅၀၄၈

[60] Mbele M, Hull R, Dlamini Z. အာဖရိကဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်၎င်းတို့၏ဆင်းသက်လာမှုများအလားအလာရှိသောကင်ဆာဆေးများကို ဦး တည်ကြိုးပမ်းသည်။ စမ်းသပ်မှုနှင့်မော်လီကျူးရောဂါဗေဒ။ ၂၀၁၇; ၁၀၃ : ၁၂၁-၁၃၄

[61] Iwu MM, Igboke OA, Onwuchekwa AA, Okonji CO ။ anti -hepatotoxic ကိုအကဲဖြတ်ခြင်း garcinia kola အစေ့များ၏ bioflavonoids ၏လုပ်ဆောင်ချက် Ethnopharmacology ဂျာနယ်။ ၁၉၉၇; ၂၁ : ၁၂၇-၂၃၈

[၆၂] Asamoah-Gyadu JK အာဖရိကဘာသာရေးအတွက်ကုထုံးဗျူဟာများ ကျန်းမာရေး၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဆေးဖက်ဝင်သည်နှင့်ဒေသခံရစ်ယာန် ဝ ိုညာဉ်ရေးရာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်; ၂၀ (၁၁): ၈၃

[63] Trinter I. အာဖရိကရိုးရာကုဆရာများ tic နည်းလမ်း တောင်အာဖရိကဆေးဝါးဂျာနယ် ၂၀၀၇; ၇၄ (၈): ၅၆-၆၀

[၆၄] Brendler T, Eloff JN, Gurib-Fakim A, Philips LD ။ အာဖရိက Herbal ဆေးဝါးဆေးဝါး Mauritius: အာဖရိကဆေးဖက်ဆိုင်ရာအပင်စံချိန်စံညွှန်းများအသင်း ၂၀၁၀